

Kahan

PŘÍBRAM
810 LET

14

MĚSTSKÁ SADOVNICE

Nemáme sice kde parkovat,
vzrostlé stromy ale potřebujeme

16

VEŘEJNÁ DOPRAVA

Od Nového roku zdražuje
cestování v rámci PID

24

ODDLUŽENÍ JE DRUHÁ ŠANCE

Sociální poradna nabízí
bezplatnou pomoc

Šťastný nový rok nejen v Brdech

- rodinná realitní kancelář
- již od 20. 2. 1990
- zprostředkování prodeje, pronájmů nemovitostí
- tržní posudky
- poradenství

Josef tel. 723 312 222

Petr tel. 602 607 982

Jana tel. 318 630 850

Zavolejte, napište, rádi k Vám i přijedeme.

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

FINSKÁ SAUNA

AREÁL NOVÝ RYBNÍK PŘÍBRAM

Užijte si relax přesně podle svých představ, individuálně nebo podle harmonogramu.

Od 1. ledna 2026 přecházíme na novou provozní dobu:

PO Zavřeno

ÚT Ženy 14.00–21.00

ST Privátní na objednání 10.00–21.00

ČT Muži 14.00–21.00

PÁ Privátní na objednání 10.00–21.00

SO, NE + svátky – Privátní na objednání 10.00–21.00

Rezervace a objednávky na tel.: 702 020 735
nebo webu: szmpb.cz

MANDÍK
AIR & FIRE TECHNOLOGIES

HLEDÁME NOVÉ KOLEGY DO VÝROBY NA POZICE:

- SMĚNOVÝ MISTR
- PRACOVNÍK ÚDRŽBY
- SERVISNÍ TECHNIK
- TECHNIK ELEKTRO (PLC)

POKUD MÁTE O PRÁCI ZÁJEM, KONTAKTUJTE NÁS:
Telefon: +420 311 706 901
E-mail: lenka.vojnova@mandik.cz, vaclav.krecek@mandik.cz

Ozvěte se nám »

 personalni@mandik.cz

MANDÍK, a. s., Dobříšská 550, 267 24 Hostomice, Česká republika
Tel.: +420 311 706 706 | E-mail: mandik@mandik.cz

www.mandik.cz

PŘÍBRAM

Vánoční kluziště PROGRAM

- 10. 1.** Tlapková patrola na bruslích
15.00–17.00
- 12.–18. 1.** Olympijský týden
Zimní olympijské hry na ledě
hokej, curling, krasobruslení, další ukázky a disciplíny
- 21. 1.** Superhrdinové na ledě v Příbrami
15.00–17.00

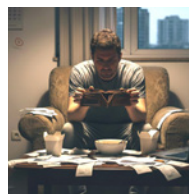
OTEVÍRACÍ DOBA
Všední dny
9.00–13.00: školy
14.00–20.00: veřejnost
Víkendy, prázdniny
9.00–21.00

VSTUPNÉ NA CELÝ DEN
120 Kč dospělý / 80 Kč dítě do 15 let

PŮJČOVNA » OBČERSTVENÍ

Poradák: MĚSTSKÉ KULTURNÍ CENTRUM PŘÍBRAM | Za podpory: ZAT SKUPINA.cz AUTOPOLY SKODA MPC SYSTEM OTAVA VAV

- 12** NAPLNILA SE VIZE OTEVŘENÝCH BRD?
ANKETA MEZI ZASTUPITELSKÝMI KLUBY
- 14** NEMÁME SICE KDE PARKOVAT,
VZROSTLÉ STROMY ALE POTŘEBUJEME.
ROZHOVOR S DANIELOU WAGNEROVOU
- 16** OD NOVÉHO ROKU ZDRAŽUJE CESTOVÁNÍ
V RÁMCI PID
- 17** SCHODEK ROZPOČTU
MÁ BÝT 150 MILIONŮ KORUN
- 18** NĚMČINA, ŠPANĚLŠTINA I ANGLIČTINA:
PŘÍBRAMŠTÍ ŽÁCI MEZI NEJLEPŠÍMI V KRAJI
- 24** DLUHY NEJSOU OSTUDA A VSTUP
DO ODDLUŽENÍ JE DRUHÁ ŠANCE

810 LET PŘÍBRAMI A ROK PLNÝ SETKÁVÁNÍ

Máte v rukou první Kahan roku 2026. I v něm vám budeme přinášet souhrn toho nejzajímavějšího, co život ve městě za uplynulý měsíc přinesl, co se chystá a jaká jsou aktuální témata. V čase bilancování je dobré si připomenout, že v uplynulých letech prošel Kahan postupnou proměnou. Více se otevřel názorům a poskytuje pohledy na rozličné fenomény z různých úhlů pohledu. Přináší příběhy a vyjádření lidí, s jejichž prací je fungování města spjato, a nabízí vhled do různých, na první pohled třeba ukrytých zákoutí fungování naší samosprávy.

A nyní, co nás čeká: Rok 2026 je pro Příbram významný tím, že v něm oslaví 810 let své existence. Zajisté mají někteří z vás ještě v paměti veliké oslavy 800 let, které tu byly před deseti lety. Člověk by si až posteskl, jak ten čas letí! Jsme o deset let starší, zkušenější a naše město ušlo za tu dobu pořádný kus cesty.

Čekají nás ale nejen městské narozeniny. V červnu bude Příbram hostit 30. setkání hornických měst České republiky, a to v kombinaci s devatenáctým mezinárodním dnem horníků a hutníků. Víkend od 12. do 14. června si do kalendáře označte jako čas, kdy bude Příbram plná hostů z celé republiky i z Evropy a kdy se bude konat jedna skvělá akce za druhou. Opět si připomeneme, že hornictví a hutnictví jsou to, co k nám neodmyslitelně patří a co tvoří pevnou součást naší historické i současné identity.

Vážení a milí. Rád bych vám touto cestou popřál, aby byl rok 2026 v mnohem lepší, než byl rok předchozí. Ať jsou vaše životy více naplněné spokojeností a pozitivním myšlením. Pamatujeme na to, že to, jak se nám v životě daří či nedaří, do značné míry ovlivňujeme my sami. Nezapomínejme, že i ty nejmenší činy a skutky „páchané“ ve jménu dobra mají potenciál dělat ze světa lepší místo.

■ **Jan Konvalinka**
starosta města Příbram

SZM pořádají sportovní tábor pro děti	4
Slavnostní odhalení pamětní desky věnované Františku Drtikolovi	5
Uplynulo deset let od vzniku CHKO Brdy	8
Příbramské muzeum oslaví 140 let od svého založení	16
Předvánoční příležitost k mezigeneračnímu setkání	18
Učíme bilingvně a výsledky mluví za vše	19
Dělostřelci a pop-artový umělec se spojili na podporu veteránů	20
Festival na Vojně po deváté	22
Práce a bydlení jsou klíčem	23
Ze Skořic ke zřícenině brdského hrádka Drštka	25
Fotokronika: Jaký byl advent v Příbrami	26
Příběhy z Březového vrchu XXII.: neprávem zapomenutý hormistr Stritzl	28
Kalendář akcí	31

Městský zpravodaj Kahan publikuje příspěvky autorů a autorek po redakčním výběru a úpravě. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Většina textů má spíše informativní charakter, v rubrikách Polemika, Názory, Úvodník, Anketa či Rozhovor ale mohou být uvedeny názory a postoje, které nemusí vyjadřovat pohled redakce nebo členů redakční rady. Redakce přijímá příspěvky občanů i zastupitelů na kahan@pribram.eu.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11× ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Vladimír Karpíšek, Miroslav Peterka, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 23. prosince 2025 do 2. ledna 2026. Foto na titulní straně: Turistická oblast Brdy a Podbrdsko.

Adventní koncert Fit senioru vyslechl přes sto návštěvníků

V úterý 2. prosince se v aule ZŠ Jiráskovy sady uskutečnil třetí ročník adventního koncertu pro seniory, který je každoročně součástí předvánočního kulturního programu v Příbrami. Akci pořádala organizace Fit senior Příbram. Dorazilo více než 100 návštěvníků. O úvod koncertu se postaral dětský pěvecký sbor Canzonetta pod vedením Jaroslavy Kunické Halamové (ZUŠ Příbram I). Následovalo vystoupení pěveckého sboru Fit senioru, který oslavil 10 let své existence pod vedením Radky Lienertové. Seniorský sbor přinesl folkové a netradičně laděné vánoční písně. Ke sboru se poté přidalo nejnovější hu-

dební těleso - Dobře nalaďená skupina, která se v rámci organizace učí hře na ukulele. Sedm seniorských studentů a tři lektori doprovodili sbor ve třech skladbách a následně přidali i vlastní krátké vystoupení. Poté se představilo komorní duo Natálie Krůpová a Adéla Vohradská. Závěrečnou tečku udělal Komorní pěvecký sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra pod vedením farářky Církve československé husitské Hany Tonzarové. „Tradiční vánoční písně a koledy v jejich podání a průvodní slovo paní farářky vnesly do sálu duchovní hloubku a připomněly skutečnou atmosféru Vánoc. Závěrečná píseň Narodil se Kristus Pán pak zazněla společně od všech účinkujících i z publika, které se nadšeně vestoje přidalo,“ dodala ředitelka organizace Kristina Hovorková.

SZM pořádají sportovní tábor pro děti

Příměstský tábor Sportovních zařízení města Příbram (SZM) se uskuteční v termínu 2. - 6. února. Program zahrnuje plavání, bruslení, kolektivní hry, procházky, kreslení a další tvořivé aktivity. Jarní sportovní příměstský tábor je určen pro děti ve věku 6-12 let a probíhá každý den od 8.00 do 15.30. Kapacita je omezena na 25 dětí. Přihlášky jsou k dispozici ke stažení na webu szmpb.cz. Cena za pětidenní tábor činí 3500 korun, obědy jsou zahrnuty v ceně. Vyplněné přihlášky lze zasílat na e-mail gulyasova@szmpb.cz.

Poplatky za odpad a psy

Od 1. ledna do 31. března hradí občané poplatek za svoz odpadu a psy. Poplatek za psy se odlišuje podle jejich počtu či lokality (rodinný dům, bytový dům, osady atd.) a stanoví jej obecně závazná vyhláška O místním poplatku ze psů. Senioři nad 65 let tuto platbu nehradí. Výše poplatku za obecní systém odpadového hospodářství činí 864 korun. Lidé nad 70 let věku platí polovinu částky, tedy 432 korun. Město již nezasílá tištěné složenky. Občané mohou hradit poplatky od 1. ledna 2026, přičemž se upřednostňuje bezhotovostní platba. Úhradu lze provést čtyřmi způsoby:

- Portál občana: portalobcana.pribram.eu (Moje závazky);
- Mobilní aplikace Příbram v mobilu;
- Bezhotovostní platba: a) místní poplatek za komunální odpad - číslo účtu 1783-521689309/0800 (variabilní symboly jsou stejné jako v minulých letech, případně je sdělí na tel. 318 402 384 nebo 318 402 230), b) místní poplatek ze psů - číslo účtu 60038-521689309/0800 (variabilní symboly jsou stejné jako v minulých letech, případně je sdělí na tel. 318 402 384 nebo 318 402 230);
- Hotovostně nebo platební kartou v pokladně: Městský úřad Příbram, Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně). S dotazy k místnímu poplatku za obecní systém odpadového hospodářství se občané mohou obracet na Odbor ekonomický prostřednictvím e-mailu popelnice@pribram.eu.

„Kubík“ vody bude stát 113 korun

Příbramští radní projednali cenu vodného a stočného pro rok 2026. Cena se oproti roku 2025 navyšuje o 2,45 %, což v přepočtu znamená o 2,70 Kč. Od ledna 2026 občané města za vodné a stočné v souhrnu zaplatí částku 1 12,90 Kč za m³. Konečná částka je složena ze dvou položek - vodné 72,97 Kč/m³ včetně DPH a stočné 39,93 Kč/m³. Radnice současně uvedla, že průměrná cena za vodné a stočné pro rok 2025 byla v rámci ČR zhruba 150 Kč metr krychlový. „Městu se dlouhodobě daří udržet cenu vody na rozumné výši a nic se nemění ani poté, co město přešlo na nový model správy vodohospodářského majetku, tedy po založení společnosti Příbramská provozní, která od ledna 2025 spravuje vodohospodářský majetek města,“ uvedl starosta Jan Konvalinka.

Nový výtvarný objekt představuje město z nadhledu

U Nového rybníka přibyl nový prvek, který umožní nahlédnout na město z ptáčích perspektiv.

Model Příbrami jako na dlani představuje město v měřítku 1:250 a zachycuje výškové rozdíly a směr ulic, které propojují Svatou Horu, Hornické muzeum a areál Nový rybník. Lze si ho nejen prohlédnout, ale také se po něm projít nebo si na něj sednout. Projekt vychází z interpretačního plánu města, jehož cílem je přiblížit veřejnosti příběh města.

Návrh originálního objektu připravil Ateliér Horký a realizaci provedla společnost MEP. Atypická výroba s vysokým podílem ruční práce a náročnou technickou přípravou vyšla včetně architektonického návrhu a autorského dozoru na 535 905 Kč vč. DPH. Projekt byl financován ze schváleného rozpočtu na rok 2025. V kontextu celkových investičních výdajů města ve výši 381 milionů korun představují náklady na výtvarný prvek 0,14 %. Projekt navazuje na koncepci rozvoje cestovního ruchu města přijatou v roce 2020, přičemž jeho financování nemělo vliv na rozpočet určený na infrastrukturu či opravy komunikací.

Objekt je vyroben z oceli. Je umístěn u frekventované pěší a cyklistické trasy v Březnické ulici, kudy denně projdou stovky lidí. S ohledem na roční období a klimatické podmínky bude okolní travnatá plocha obnovena na jaře.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Seniorská akademie začíná 9. ledna

Senior Point zahajuje ve spolupráci s Městskou policií Příbram nový ročník Seniorské akademie. První běh Akademie I nabídne setkání v termínech 9. ledna, 13. února, 13. března, 10. dubna a 15. května. Kurzy se budou konat v Centru prevence kriminality v „Křížáku“ vždy od 9.00. Zájemci se mohou přihlásit osobně v Senior Pointu, telefonicky na čísle 778 779 898 nebo e-mailem na adrese pribram@seniorpointy.cz.

Slavnostní odhalení pamětní desky věnované Františku Drtikolovi

V úterý 13. ledna bude ve staré části Příbramského hřbitova slavnostně odhalena pamětní deska věnovaná světoznámému českému fotografovi Františku Drtikolovi. Vzpomínková akce se uskuteční od 10.00 v blízkosti kaple sv. Kříže za účasti vedení města a dalších pozvaných hostů. Město Příbram pořádá pietní akt ve spolupráci s Galeríí Františka Drtikola Příbram, která také v tento den nabídne volný vstup do stálé expozice mapující život a dílo tohoto významného příbramského rodáka. Zvána je široká veřejnost.

Dotace na rok 2026

Žádosti o programové dotace je možné podávat prostřednictvím online aplikace od 1. ledna do 30. ledna 2026, kdy systém ve 14.30 uzavře možnost generování žádostí. Individuální dotace, určené pro veřejně prospěšné projekty mimo rámec programů, lze podávat od 1. ledna až do 30. prosince 2026, taktéž prostřednictvím městské aplikace. Podání žádosti je možné až po registraci do systému, kterou žadatel provádí pouze jednou; dříve registrovaní uživatelé se pouze přihlásí.

Mlatové cesty na nám. 17. listopadu byly nahrazeny kostkami

Od října do listopadu probíhala na náměstí 17. listopadu rekonstrukce mlatových chodníků, které byly položeny při poslední velké rekonstrukci v roce 2012. Cesty byly nahrazeny dlažebními kostkami, které by měly zajistit snadnější údržbu, vyšší čistotu a větší trvanlivost a odolnost povrchu.

Koncert sboru Codex Temporis

V neděli 4. ledna se koná tradiční Novoroční koncert chrámového sboru Codex Temporis a jeho hostů: smyčcového kvarteta FidliMidli a žáků ZUŠ na nám. T. G. Masaryka. Akce začíná v 16.00 v kostele sv. Jakuba Staršího v Příbrami, vstupné je dobrovolné.

inzerce

Divadlo A. Dvořáka Příbram

**Divadelní
PLES**

31. ledna 2026
od 20 hodin

Předprodej vstupenek **od 1. 1. 2026**
Možnost rezervace na divadlopribram.eu

 MĚSTO PŘÍBRAM

Dub sv. Václava byl odborně ošetřen

Svatováclavský dub na Svaté Hoře podstoupil 22. října arboristický zásah, který provedla společnost Treemen. Postupně došlo k redukci koruny, zejména na místech s větším rizikem selhání. Byla použita technika umělého zlomu, tedy napodobení přirozeného ulomení větve stromu. Dále byl stabilizován sekundární obrost na zlomené kosterní větvi, který byl nestabilní. Všechny navržené řezy byly podle firmy provedeny v souladu s platnými arboristickými standardy. Projekt byl realizován díky grantovému programu Nadace Partnerství, individuálním dárcům veřejné sbírky a partnerům iniciativy Sázíme budoucnost. Památný strom s obvodem 594 cm měří 18 m a jeho stáří se odhaduje na 400 let. Strom je ve více úrovních zcela dutý a v roce 2011 byly přeinstalovány nové kované obruče s povolujícím mechanismem na dubových podkladnicích.

Výtvarné dílny s kyanotypií

Již se stalo tradicí, že se výtvarný obor ZUŠ Antonína Dvořáka zapojuje do grantových projektů uskutečňovaných s pomocí města Příbram. S grantovou podporou pořádá výtvarné dílny pro žáky a žáky s jejich rodiči a sourozenci. Během let jsme vyzkoušeli mnoho kreativních technik a postupů, např. navlékání korálků, decoupage a její možnosti, mozaikové skládání a zdobení nebo pletení ratanových košíků. Tento školní rok přišlo na řadu tvoření s tajemným názvem Kyanotypie, známé spíše pod pojmenováním modrotisk. Tato technika byla vynalezena roku 1842 a je to vlastně takový předchůdce klasické fotografie. Využívá chemických reakcí - fotocitlivosti železitých solí ke světlu, s jejichž pomocí vzniknou obrysy především předmětů a přírodnin obklopené specifickou modrou barvou. Techniku je možné použít na papír i látku. Tento tvůrčí proces je také nazývaný „kouzlení pomocí slunce“, bez slunečních paprsků je výsledek viditelný až za několik hodin. Každý rok se tedy seznamujeme s novou výtvarnou technikou a znovuobjevujeme její vlastnosti a postupy a zároveň se těšíme na další rok a techniky nové. Tvořivé řemeslné dílny pro žáky školy jsou financovány za přispění města Příbram.

■ **Petra Volfová Zemanová**
ZUŠ Antonína Dvořáka

Popletené čertovské koledování

Do MŠ V Zahradě v Příbrami zavítali čerti a andělé netradičně na koních. Po přivítání rodičů v nebi děti zazpívaly koledy a přednesly vánoční básničky. Na zahradě byla připravena stanoviště s tradičními vánočními zvyky (pouštění lodiček a hledání hvězdiček v jablíčku). K občerstvení se podával dětský punč, teplý nápoj pro dospělé a spousty dobrot od rodičů. V pekle nás překvapili čerti, kteří přijeli na koních. Doprovázel je Mikuláš s anděly a přivezli dětem dárečky. Krásnou atmosféru doplnila možnost jízdy dětí na koních. Bylo to velmi příjemné odpoledne plné zážitků a dojetí ve společnosti dětí.

■ **Jana Jarolímková**
MŠ V Zahradě

inzerce

TESAŘSTVÍ TOMÁŠ HORÁČEK

...provádíme kompletní realizace střech a montáže střešních oken.
 ...dále nabízíme výrobu zahradních prvků (altány, pergoly...)
 ...vytvoříme grafický návrh a přesnou kalkulaci, kterou dodržíme.

Naším motem je odbornost, kvalita a poctivost.
 Působíme na trhu již od roku 1997.

777 345 673

e-mail: tomas.horacek.mot@gmail.com
www.tesarstvipribram.cz

Tisková oprava

V Kahanu 12/2025 jsme v této rubrice publikovali aktualitu s názvem „LDM Group Development odstupuje od memoranda o parkovacím domu“. V textu jsme chybně uvedli, že společnost odstupuje od memoranda. Skutečností ale je, že memorandum podepsáno vůbec nebylo. Společnost městu nabízela spolupráci formou memoranda na začátku roku 2024. Jeho návrh a další okolnosti poté projednávalo zastupitelstvo, které radě města uložilo jednat o pro Příbram výhodnější podobě dokumentu. K uzavření memoranda mezi městem Příbram a společností LDM však už nedošlo, sama firma od příprav upustila. Za pochybení se čtenářům omlouváme.

■ **Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň**

Zlaté oblouky míří do stříbrné Příbrami.

První McDonald's v okrese slavnostně otevřel

PRAHA, 12. PROSINCE 2025 – Město, které po staletí těžilo stříbro a formovalo dějiny českého hornictví, dnes přivítalo novou restauraci McDonald's. První příbramský Mekáč slavnostně otevřeli malí fotbalisté z SK Černolice. Zákazníci se mohou těšit na moderní interiér, kompletní nabídku i rozvázkovou službu.

Historie Příbrami je neoddělitelně spjata s hornickým řemeslem, zdejší stříbrné doly patřily k nejvýznamnějším v Evropě. Dnes se město pyšní bohatým kulturním dědictvím a roste jako důležité regionální centrum středních Čech. A právě sem nyní přichází zlaté oblouky, již 135. restaurace McDonald's v Česku.

Slavnostního otevření se ujali mladí fotbalisté z SK Černolice, kteří jsou srdcovou záležitostí franšízantky nové restaurace Sandry Neffové: „Je to velký den pro celou Příbram i okolí. Jsme rádi, že můžeme nabídnout lidem v regionu oblíbené produkty McDonald's bez nutnosti cesty do dalších měst. Věříme, že se restaurace stane oblíbeným místem pro rodiny, přátele i pracovní týmy.“

Restaurace na ulici Brodská okouzlí moderním designem A Touch of Archery, kte-

rý hravě oslavuje ikonické oblouky z loga řetězce. Kombinace různých materiálů a barev vytváří příjemnou a přátelskou atmosféru. Uvnitř najdou zákazníci celkem 98 míst k sezení a dalších 72 míst na venkovní zahrádce, kde nechybí ani Playland.

Objednávky lze pohodlně vyřídit u pokladny nebo prostřednictvím 8 samoobslužných digitálních kiosků. Na menu nechybí populární snídaňová nabídka ani klasické produkty jako Big Mac nebo Chicken McNuggets. Řidiči jistě ocení službu McDrive, která umožní rychlý nákup přímo z vozidla, zatímco ti, kdo si chtějí vychutnat McDonald's doma, mohou od začátku příštího roku využít službu McDelivery.

Nezapomnělo se ani na zodpovědný přístup k životnímu prostředí. Restaurace využívá fotovoltaické panely, ohřev užitkové vody a vytápění zajišťují moderní tepelná čerpadla. To výrazně snižuje energetickou náročnost provozu. Řidiči elektromobilů navíc ocení, že v bezprostřední blízkosti mohou využít rychlonabíjecí stanice pro svá vozidla.

Nakonec jen dodáme, že restaurace má otevřeno každý den již od 7. hodiny ráno až do 23. hodiny večer, stejně tak i McDrive. Služba McDelivery bude dostupná od začátku příštího roku.

Uplynulo deset let od vzniku CHKO Brdy

Deset let od vyhlášení CHKO Brdy je příležitostí ohlédnout se za nedávnou historií – od vojenského újezdu, přes období nejistoty a politických sporů před vyhlášením CHKO až po postupnou obnovu a hledání nového „smyslu“ tohoto území. Příběh horského ostrova uprostřed Čech ukazuje, jak složitá byla cesta k jeho ochraně i jak křehká je rovnováha mezi ochranou přírody, hospodářskými zájmy a turismem. Přinášíme pohledy publicisty a znalce Brd Jaroslava Hodrmenta, ředitele Turistické oblasti Brdy a Podbrdsko Luboše Kožíška a provozního technika VLS Petra Macháčka. Obsáhlejší článek k 10 letům CHKO z pohledu Správy CHKO Brdy chystáme do březnového vydání.

Zámek Tři Trubky po nedávné rekonstrukci.

Foto: Turistická oblast Brdy a Podbrdsko

Situace v období před oficiálním vyhlášením CHKO Brdy (1. ledna 2016) nebyla jednoduchá. Nevědělo se, zda nakonec nepřevládou názory některých poslanců či lobbying části starostů podbrdských obcí, kteří byli, někdy i dost urputně, proti. Vedení Příbrami bylo nejprve výrazně proti (ČSSD, ODS), po volbách v roce 2014 pak aktivně pro (ANO, TOP 09). K nejhlasitějším odpůrcům patřili také lidé s prominentní výhodou volného vstupu do vojenského újezdu. Hodně se strašilo možnou výstavbou hotelových resortů či golfových hřišť, ačkoli bylo jasné, že podobné developerské projekty v Brdech legislativa, zejména v režimu CHKO, neumožní. Tehdejší situace byla poněkud chaotická a výsledek hlasování předem jasný nebyl.

DOUTNAJÍCÍ MILÍŘE, VOJENSKÁ STŘELNICE, K. H. MÁCHA A TRAMPOVÉ

Není od věci si právě dnes připomenout, že do 1. ledna 2016 v Brdech vládł tuhý režim vojenského újezdu – zejména centrální Brdy byly běžné veřejnosti nepřístupné, a to pod hrozbou pokuty! Slýchávali jsme příběhy houbařů ukrývajících se skokem za strom nebo do příkopu před projíždějícím gazíkem.

Jen pár připomínek k historii pobytu vojsk v Brdech; k historii, v níž lze jen těžko přehlédnout události veskrze tragické. Zřídit vojenskou střelnici v Brdech bylo vládní rozhodnutí z roku 1926, schválené parlamentem, v následujících letech pak bylo zabráno nemalé území, vyměřeny cílové plochy a nastalo rozsáhlé a bezohledné kácení, v Jincích počala výstavba kasáren, první výstřel se ozval 15. května 1930. To bylo provázáno opakovanými protesty podbrdských obcí, memorandum milovníků Brd, negativními stanovisky

přírodovědců (např. botanik Karel Domin), spisovatelů (zejména Jirásek, Rais, Dyk, Stašek, Krásnohorská), již před tím (1921) v parlamentu neuspěl dobře míněný návrh skupiny poslanců na zřízení národního parku.

Přístup veřejnosti do Brd byl zpočátku omezen jen na cílové plochy, za druhé světové války však němečtí okupanti zakázané území rozšířili, na vstoupivší civilisty se střílelo. Brdské vesnice (zejména Hrachoviště, Přední a Zadní Záběhlá, Padrť a Kolvín) však nacisté nezlikvidovali („jen“ vystěhovali), jejich srovnání se zemí proběhlo až v padesátých letech, to již za činnosti komunisty řízené Československé lidové armády. Z velmi sporných důvodů byly na území středních Brd postupně zbourány nejen výše zmíněné vesnice, ale také četné myslivny, hájovny a hospodářské objekty, některé i velmi cenné. Nepřístupným se stal i hojně navštěvovaný hrad Valdek.

Dnes je ale mnohem důležitější podívat se, alespoň velmi stručně, do minulosti dávnější, do přirozeného a nerušeného světa Brd před vstupem armády. Hledat tu inspiraci. Jak se v Brdech tehdy žilo, pracovalo, cestovalo? Uvidíme tu obydlené a upravené brdské vesnice se školou, kaplí, hospodami, hamry, rybníky, spatříme řadu pěkných hájoven, nádhernou hrázdnou myslivnu na Boru v sousedství několika chalup, Jineckou a Hořovickou baštinu, turistickou útulnu na Kočce, Eliščinu rozhlednu, frekventovanou turistickou chatu Valdek s ubytováním a restaurací... V lesích potkáme dřevorubce, zahlédneme doutnajíc milíře, na Valdeku se pozdravíme s Karlem Hynkem Máchou.

Myšlenky Klubu českých turistů (založen 1888) v Příbrami záhy uvádějí v život vrchní horní rada profesor Josef Hrabák, gymnaziální

profesor a kreslíř Jindřich Klecanda nebo březohorský učitel Ladislav Malý a řada dalších. V Brdech jsou značeny první trasy, budovány stezky, chodníčky či výhledová místa. Jsme svědky rodícího se turismu, na Toku potkáváme výpravy skautů, z osad zaznívá zpěv trampů, účastníme se zimních přechodů Brd. Příbramě pěšky putují přes brdskou Korunu do Holoubkova a vracejí se zpět vlakem. Jak dosvědčují dobové fotografie, pohlednice a četné publikace, Brdy před vstupem armády rozhodně nebyly pusté. V Brdech přirozeně kypěl život. A město Příbram? To byly Podbrdské Athény.

JAK BRDY VIDÍME DNES?

Po deseti letech od založení CHKO vidíme postupný návrat k životu původních nevojenenských Brd. Což je však řečeno s nadsázkou, protože výrazné škody, způsobené devastujícími zásahy vojsk, jsou již patrně nevratné. Se zřízením CHKO vojáci Brdy sice neopustili, ale jejich činnost dnes vidíme zpravidla jen na území Posádkového cvičiště Jince, střelby předem přehledně avizují. Nezdá se, že by současná aktivita jineckých dělostřelců turistický ruch v oblasti výrazněji omezovala.

Vojenské lesy a statky jsou navíc ve spolupráci s CHKO autory velmi pěkné Lesnické naučné stezky Klobouček (2018). Péči o komunikace, starost o údržbu lesa, rekonstrukci studánek a poskytnutí odpočinkových přístřešků dnes již bereme skoro jako samozřejmost. V nejvyšší partii Brd byla z iniciativy AOPK vybudována Naučná stezka Tok (2021)

Meteorologická stanice v blízkosti vrcholu Praha.

Foto: Turistická oblast Brdy a Podbrdsko

a v provozu je řada dalších stezek. V hospodářské části Třítrubeckého zámku byl zřízen Dům přírody Brd (2023). Turistická oblast Brdy a Podbrdsko (destinační agentura) spolu s Klubem českých turistů postupně rozšiřuje turistické značení. Na území probíhají akce Uklid Brdy či Běhej Brdy. Návštěvníkům je k dispozici několik informačních a mapových serverů, GPS pokrytí je dosud neúplné.

Jak se kdysi vyjádřil geolog Jan Krejčí, „druhá Šumava“ svými vrcholky přesahuje 800 m a příroda tu vytváří jakýsi horský ostrov uprostřed Čech. V současné době je v CHKO vyhlášeno již 13 chráněných maloplošných území, sedm přírodních rezervací a šest přírodních památek. Objevujeme tu, řečeno ve stručném výčtu, bohatou vegetaci (např. kosatec sibiřský či rosnatka okrouhlostlá), řadu prastarých památných stromů, prameniště, rašeliniště, studánky, struhy, potoky a rybníky, hluboká údolí, kamenná moře, mrazové sruby, skládaná skaliska. Na obloze zahlédneme orla mořského, v mechu mloka skvrnitého, ve vodě pak raka kamenáče nebo listonoha letního. V roce 2023 byli v centrálních Brdech poprvé registrováni vlci, na fotopasti byl zachycen také rys ostrovid (2025). A to jako milovníci přírody považujeme za optimistické zjištění. Brdy se postupně vracejí ke svým kořenům.

Procházíme-li si desetiletou historii Brd po založení CHKO Brdy, kvitujeme s povděkem, že k vyhlášení této chráněné oblasti vůbec došlo. Bylo to správné rozhodnutí. Podíváme-li se však na srovnatelné CHKO v České republice, v některých ohledech za nimi zůstáváme pozadu. Typický problém našich Brd - čteným návštěvníkům tu citelně chybí alespoň náznak té nejzákladnější turistické infrastruktury. Jen jeden příklad, popisující momentální situa-

BRDY: Myslivna na Boru 749 m.
Arcibiskupská myslivna na Boru v odlehle vrcholové partii Brd z roku 1908, sloužící k zimní i letní rekreaci, byla v roce 1959 srovnána se zemí. Repro: kniha *Střední Brdy na starých fotografiích a pohlednicích*, Tomáš Makaj, Petr Prášil, vydavatelství Baron, 2011

ci: v ČR je v současné době asi 450-500 rozhleden a na kdekakém kopečku vznikají další. Často technicky zajímavé, pěkné, praktické, udržitelné. Na obrovském území celých jižních a středních Brd dnes nenajdeme ani jedinou rozhlednu. Hřebeny pak mají Studený vrch, což je vlastně bývalá měřická věž, kterou některé okolní stromy převyšují. Většina srovnatelných CHKO je tu evidentně daleko před námi.

A přece, na závěr rádi upozorníme na první pěkný počín, pro nás dobrý příklad - v roce 2022 byla na Hřebenech nedaleko Černošic zprovozněna konstrukčně pozoruhodná a celoročně přístupná rozhledna Korunka.

Je nesporné, že její vzhled a skvělá panorama-tická dohlednost návštěvníky přitahuje. Návrh věže provedl Přemysl Kokeš, na své náklady ve spolupráci s obcí Černolice ji postavila pražská telekomunikační firma. Dovolujeme si tvrdit, že tato rozhledna přírodě Brdské vrchoviny a jejímu krajinnému rázu rozhodně nikterak neškodí. Ostatně, můžeme se o tom přesvědčit sami a rozhlednu za vhodného počasí navštívit.

■ Jaroslav Hodrment

Od hřebenovky po vyhlídku u Lázu

Zapsaný spolek Turistická oblast Brdy a Podbrdsko byl založen v roce 2018, tedy krátce po vzniku samotné CHKO Brdy, s cílem propagovat jedinečný charakter zdejší krajiny a zároveň koordinovat cestovní ruch tak, aby byl udržitelný a prospěšný místním obyvatelům i návštěvníkům.

Brdy jsou pro nás ostrovem nádherné horské přírody uprostřed středních Čech a krajinou ticha. Návštěvníkům s láskou a respektem zprostředkováváme i méně známá místa, abychom nejatraktivnější lokality chránili od masové turistiky.

Snažíme se zároveň aktivně přicházet s praktickými projekty nejen pro turisty, ale také pro místní obyvatele. To je pro nás velmi důležité. Hned po vzniku organizace jsme se pustili do nákladného a složitého projektu značení cyklotras, které zde po vzniku CHKO zcela chybělo. Cílem bylo cyklisty nasměrovat do míst, které jsou pro ně vhodné. Ačkoliv je v Brdech stále dost smíšených tras, je velmi důležité přistupovat k cyklistům a chodcům zvlášť a pokud je to jen trochu možné, je od sebe oddělovat. Pěší turisté ocení nově vyznačené trasy, kterými po deseti letech došlo k aktualizaci sítě turisticky značených tras. Jen

díky úzké spolupráci se Správou CHKO Brdy a Vojenskými lesy a statky se Brdy konečně dočkaly Brdské hřebenovky, která měří úctyhodných 120 km. Možná jste během svých toulek v Brdech narazili na dřevěné reliéfy vytvořené žáky waldorfské školy. Označují některé brdské vrcholy a zajímavá místa, přičemž nejčastějším motivem je typická brdská zvířena. Velkou novinkou roku 2025 byla nová vyhlídka s posezením na hladinu u Vodárenské nádrže Láz, ke které vede nově vyznačená lesní pěšinka s brodem přes říčku Litavku, pěší turista pak může od vyhlídky dále pokračovat atraktivním kouskem brdské přírody až na Bílou skálu.

Turistická oblast Brdy a Podbrdsko přinesla jednotnou propagaci regionu, která jej odlišuje od konkurence, a pomáhá tak místním podnikatelům nejen v oblasti hotelnictví a restaurátérství. Pravidelně vydáváme turis-

tické noviny s příznačným názvem Brdoviny, ve kterých si můžete přečíst o tom nejlepším a nejzajímavějším z celého regionu. Od roku 2025 roku mohou jak místní, tak turisté využít digitální návštěvníčku kartu Berounská, Brd a Podbrdská, která v sobě ukrývá zajímavé slevy např. v muzeích, galeriích, gastru či v případě nějakého zážitku. Motivujeme tak návštěvníky a místní obyvatele k návštěvám zdejších kulturních institucí či podnikatelů. Děláme toho opravdu hodně, více informací o nás a inspiraci k aktivitám a výletům po tomto nádherném koutě naší země najdete na webu brdyapodbrdsko.cz a sociálních sítích.

■ Luboš Kožíšek

Turistická oblast Brdy a Podbrdsko

Méně smrku a více vody

Brdské lesy procházejí v posledních letech velkou proměnou. Rozsáhlé smrkové monokultury, které nezvládly tlak klimatických změn a kůrovce, mají nahradit druhově i prostorově pestřejší porosty odolnější vůči extrémnímu počasí i škůdcům. Vojenské lesy a statky společně s odbornými institucemi zahájily rozsáhlý projekt Life Adapt Brdy, jehož cílem je nejen obnova lesů, ale také zlepšení vodního režimu a citlivý rozvoj turistické infrastruktury.

Na Brdech je smrk v dřevinné skladbě plošně zastoupen více než 70 %, objemově dokonce přes 77 % dřevní hmoty. Velkou část lesních komplexů tak tvoří stejnověkové smrkové monokultury. Z toho vyplývá, že přibližně 70 % plochy lesních porostů v této oblasti je v potenciálním ohrožení kůrovcovou kalamitou.

DVA TISÍCE HEKTARŮ HOLIN

V letech 2019 až 2022 se kůrovcová kalamita projevila a zanechala za sebou holiny o rozloze okolo dvou tisíc hektarů, což činí necelých 9 % rozlohy lesů obhospodařovaných na Brdech státním podnikem Vojenské lesy a statky ČR (VLS). Během čtyř kalamitních let bylo vytěženo řádově přes 600 000 m³ smrkového dřeva napadeného kůrovcem. Přístup k hospodaření začal být upravován tak, aby se kalamitnímu rozpadu monokulturních smrkových lesů na Brdech zabránilo a postupně došlo k druhové a prostorové přestavbě lesních porostů bez vzniku dalších rozsáhlých holin vzniklých v důsledku kalamity. Cílem je druhově smíšený prostorově rozrůzněný les, který si kromě své hlavní dřevoproductční funkce zachová i další, pro Brdy neméně důležité funkce, jako jsou vodoochranná, klimatická, půdoochranná, zdravotní a hygienická a v neposlední řadě i rekreační funkce.

V roce 2023 spustily VLS ve spolupráci s dalšími partnery (Česká zemědělská univerzita v Praze, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti a Saské státní lesy) projekt Life Adapt Brdy. Projekt s rozpočtem 4 977 000 eur, z 60 % financovaný Evropskou unií, má během svého pětiletého trvání koncepčně přenastavit obhospodařování lesů a jejich adaptaci na měnící se klimatické podmínky.

ROVNOVÁHA MEZI POROSTY A ZVĚŘÍ

V rámci projektu se řešila také koncepční úprava myslivosti. Jejím hlavním úkolem je rovnováha mezi lesními porosty a spárkatou zvěří (především jelení a srnčí), aby nedocházelo k nadměrnému poškození stromů a bylo umožněno zmlazování všech dřevin bez nutnosti nákladné ochrany proti škodám zvěří. V rámci projektu vznikla pro oblast bývalého vojenského újezdu (asi 22 600 hektarů) také Studie retence vody. Ta podrobně celou oblast zmapovala z pohledu zadržování vody a vytipovala 25 oblastí, ve kterých je nutné zlepšit retenční schopnost pomocí vhodných technických opatření.

V minulosti byly oblasti odvodněny otevřenými melioračními kanály a příkopy na cestní síti. První revitalizovanou oblast představovalo v roce 2024 prameniště Voložného potoka. Nyní jsou dokončeny další dvě projektové dokumentace pramenišť, která by měla být revitalizována v roce 2026. Kromě toho VLS vybudovaly několik retenčních nádrží

Přirozené zmlazení jeřábu.

Foto: Vojenské lesy a statky ČR

a provádějí údržbu stávajících vodních nádrží s cílem zvýšit retenční schopnost oblasti. Ve spolupráci s CHKO Brdy došlo také v letech 2019 až 2023 k vybudování 72 tůní.

TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA

V budově lesní správy Obecnice bylo v létě 2019 otevřeno informační středisko a centrum lesní pedagogiky. Byla to jedna z větších investic VLS, která přispěla k rozvoji turistické infrastruktury po znovuootevření Brd široké veřejnosti. V roce 2023 byla dokončena modernizace informačního střediska, společně se zahradou, kde byly vybudovány nové herní prvky a informační středisko získalo certifikát Jednotné klasifikace turistických informačních center České republiky. Na infocentrum navazuje Lesnická naučná stezka Klobouček. Na stezce funguje program rozšířené reality S námi vám zvěř neuteče. Návštěvníkům se tak na vybraných bodech v lese zobrazí jelen lesní, liška nebo puštitk obecný. Rozšířená rea-

lita umožňuje pořídit si fotografii s jelenem, liškou nebo puštitkem nebo si je virtuálně pohládit. Funguje zde také aplikace Geofun se dvěma trasami: první na trase stezky Klobouček a druhá v okolí parkoviště Orlov přes vrchol Třemošná.

V roce 2016 VLS převzaly od Ministerstva obrany lovecký zámek Tří Trubky. Jeho rekonstrukcí a otevřením splnily svůj závazek pro rozvoj turistického ruchu v oblasti Brd. Dům přírody Brd byl otevřen veřejnosti v roce 2023 a o jeho provoz se stará obec Strašice. V září 2024 pak byla slavnostně otevřena i vlastní budova záměcku, kterou VLS provozují spolu s objektem zvaným Myslivna jako komerční ubytování.

■ **Petr Macháček**

Vojenské lesy a statky ČR

Získejte podporu pro vaši komunitní zahradu.

Více info na kaufland.cz/komunitnizahrady

**Z LÁSKY
K REGIONŮM**

● ● ●
NADACE VIA

Naplnila se vize otevřených Brd?

V pravidelné anketě Kahanu navazujeme na hlavní téma. Naplnila se podle vás vize spojená s otevřením Brd před deseti lety? Jak hodnotíte dosavadní využívání potenciálu CHKO Brdy a co bychom jako město měli dělat dál? Zveřejňujeme názory těch zastupitelských klubů, které odpověděly, a to v abecedním pořadí od Z do A.

VLADIMÍR KRÁL, ŠANCE PRO PŘÍBRAM

Naplnění vize je záludná otázka, protože v souvislosti se zrušením vojenského újezdu Brdy se objevovala také spousta katastrofických scénářů. Ve své podstatě se v území vojenského újezdu pouze zmínil režim z vojenského újezdu na statut objektu důležitého pro obranu státu, protože území zůstalo v majetku České republiky, potažmo Ministerstva obrany ČR, a v té souvislosti se změnily pověřené orgány státní správy, např. na úseku ochrany přírody a krajiny, stavebního nebo vodního zákona.

Samotná základní vize se naplnila, protože území je volně přístupné veřejnosti po celý rok, s výjimkou stále aktivních vojenských cvičišť, nebo tam, kde nebyla provedena pyrotechnická sanace.

Potenciál Brd je také záludná otázka, protože toto krásné území unikátní svým neosídlením a neexistencí veřejných komunikací má stále relativní punc syrové přírody. Myslím, že tzv. měkká turistika je tím pravým potenciálem pro brdskou přírodu, a tak by to mělo zůstat.

A co by mělo město Příbram především udělat? CHKO Brdy již oslavila 10 let své existence a ani přes masivní plány a sliby nedošlo k realizaci toho zásadního, tedy k realizaci důstojných nástupních míst do Brd se základním mobiliářem. Město Příbram se stalo majitelem parkoviště v Orlově, tak snad toto parkoviště bude uvedeno do stavu tak, aby nedělalo městu ostudu a bylo vhodným a důstojným nástupním místem do CHKO Brdy. Také bych doporučil, aby do Orlova a Kozičina byla zajištěna doprava o víkendech po celý rok, byt třeba v omezeném režimu.

VÁCLAV ŠVENDA, SPOJENCI – TOP 09, STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, POLITICKÉ HNUTÍ HLAS, SOS PŘÍBRAM A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI

Otevření Brd před deseti lety představovalo historický milník a vize spojená s rozvojem šetrné turistiky se do značné míry naplnila. Došlo k velkému nárůstu návštěvnosti, což dokazuje atraktivitu území. Nicméně, s otevřením automaticky nevznikla komplexní, dobře spravovaná turistická destinace. Vize byla teprve výchozím bodem. Ukázalo se, že velký přírodní potenciál sám o sobě nestačí. Je potřeba systematická, dlouhodobá práce na koordinaci a rozvoji doprovodných služeb.

Potenciál CHKO Brdy je obrovský, ale jeho dosavadní využívání je částečné a nerovnoměrné. Je nutné vyzdvihnout zásadní práci, kterou v této oblasti odvádí destinační agentura Turistická oblast Brdy a Podbrdsko (TOBP). Hraje významnou roli v propagaci, propojování aktérů a vytváření společné nabídky. Bez její činnosti by byl rozvoj daleko pomalejší a nekoordinovaný.

Klíčovým nedostatkem stále zůstává doprovodná turistická infrastruktura v obcích. Jde především o parkovací plochy, úschovny kol,

Foto: Turistická oblast Brdy a Podbrdsko

veřejné toalety, odpočinková místa a kvalitní značení. Mnoho obcí v Brdech a Podbrdsku bojuje s problémy v sezoně, protože jim chybí tyto základní služby.

Co bychom jako město měli dělat dál? Aktivně budovat infrastrukturu: Město by mělo intenzivně pokračovat v budování základní infrastruktury, která uspokojí potřeby návštěvníků a zároveň minimalizuje negativní dopady turismu na obyvatele (např. řešení statické dopravy); Využívat dotační programy: Musíme využívat finanční podporu, například z krajského dotačního programu pro cestovní ruch, který je cílený právě na rozvoj infrastruktury (parkoviště P+R, stojany na kola, informační panely apod.); Podporovat destinační management: Dále aktivně spolupracovat s TOBP, komunikovat se Správou CHKO a VLS, protože je to správná cesta k profesionálnímu řízení destinace, která zaručí kvalitní zážitek pro turisty a udržitelnost pro místní. Jen tak plně využijeme potenciál Brd s ohledem na jejich ochranu.

PETRA A JIŘÍ NOVOTNÝCH, MONIKA PETROVÁ, SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE (SPD)

Využívání potenciálu CHKO Brdy lze obecně hodnotit jako postupné a řízené. Snaží se o vyváženou ochranu přírody a rozvoj šetrné turistiky. CHKO Brdy je specifická svou historií bývalého vojenského újezdu (zrušen k 31. 12. 2015; CHKO vyhlášena k 1. 1. 2016), což paradoxně vedlo k zachování rozsáhlých, málo dotčených lesních celků a unikátních biotopů (vřesoviště, rašeliniště na bývalých dopadových plochách).

Hlavní potenciál spočívá ve vysoké přírodní hodnotě území, která je chráněna Plánem péče o CHKO. Vojenská minulost chránila území před intenzivním antropogenním rozvojem. Aktivně je řešena péče o cenná bezlesí (louky, vřesoviště, rašeliniště), která by jinak zarostla. Využívá se pastva, sečení a v budoucnu se plánuje řízené vypalování vřesovišť. Území je významné pro výskyt vzácných druhů živočichů i rostlin (např. byl zde opět zaznamenán rys ostrovid) a probíhá zde monitoring krajiny.

Potenciál pro rekreaci je využíván, ale s důrazem na šetrnost. Byly vyznačeny turistické a cyklistické trasy, které směřují návštěvníky po vhodných komunikacích a zabraňují živelnému pohybu v citlivých oblastech. Vznikly i nově vyznačené trasy, včetně úseků tzv. Brdské hřebenovky.

Byla vybudována nová zařízení pro interpretaci a edukaci. Příkladem je Dům přírody Brd v areálu Tří Trubek, který seznamuje návštěvníky s historií, přírodou a specifiky CHKO. Za zvážení by stála virtuální realita, která by návštěvníkům mohla přiblížit zaniklé osady. Mohli by si projít vesnici, která byla kvůli vojenskému prostoru vysídlena, a vidět, jak vypadala původně. Druhá rovina by mohla být zaměřena na přírodu. Lidé by si mohli vyzkoušet pozorování vzácných druhů rostlin nebo živočichů ve virtuálním prostředí, aniž by je rušili.

Za zvážení by stálo udělat na bezpečném místě rozhlednu, obdobně jako v jižních Čechách – Stezka korunami stromů. Musíme však vzít v úvahu, že se stále jedná o vojenský prostor, který slouží k ostrým střelbám, a tak není

logicky zcela možné takovou stezku vést přes celé pásmo Brd. Bylo by vhodné vytvořit mobilní aplikaci, která by informovala návštěvníky o situaci v CHKO Brdy. Hlavně v zimních měsících. Kvalitní informační kampaň by mohla pomoci návštěvníkům lépe plánovat své výlety v jakémkoliv ročním období.

Je kladen důraz na koordinaci a spolupráci mezi aktéry (obce, kraje, AOPK, VLS) a na budování společné regionální značky „Brdy“. Existují náměty na vybudování Geoparku Brdy, který by sdružil roztržité aktivity cestovního ruchu a využil geologického potenciálu oblasti.

Přes snahu o vyvážení existuje napětí mezi maximálním otevřením území pro turisty a přísnou ochranou přírody. Návštěvnícké trasy jsou někdy dehonestovány kvůli tomu, že vedou příliš často po zpevněných, asfaltových cestách. V území chybí rozsáhlá struktura odpadkových košů, toalet, možnosti občerstvení apod., která je tak soustředěna do okolních obcí. Zvýšená návštěvnost však s sebou přináší riziko živelného vytváření nových cest, rušení zvěře, znečišťování prostředí a dalších negativních dopadů na křehký ekosystém. I když se infrastruktura buduje, stále je nutné posilovat ji pro turisty a zejména multimodální dopravní uzly (kombinace vlak/bus + pěší/kolo) pro snížení dopravy osobními automobily.

Závěrem: potenciál CHKO Brdy je využíván s vědomím jeho křehkosti a jedinečnosti plynoucí z vojenské minulosti. Dosavadní hodnocení ukazuje na postupný a promyšlený rozvoj šetrného turismu ruku v ruce s aktivní ochranou přírody, přičemž klíčovou roli hraje edukace návštěvníků a koordinace s okolními regiony.

Je nutno však konstatovat, že tato významná krajina stále slouží Armádě ČR, a lidé musí dbát na svou bezpečnost, s čímž souvisí zejména jejich pohyb po nevyznačených stezkách, neboť zde existuje reálné riziko vážného a velmi pravděpodobně i smrtelného úrazu při styku s nevybuchlou municí.

SIMONA LUFTOVÁ, ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA

Když jsem si připravovala tento příspěvek, narazila jsem na označení Brd jako „*ostrova divočiny uprostřed Čech*“. Tento popis velmi přesně vystihuje charakter této krajiny. Jsem ráda, že se z někdejšího vojenského prostoru stala Chráněná krajinná oblast Brdy (CHKO). Považuji to, za jednu z nejlepších věcí, která se prosadila v našem regionu za poslední desetiletí. Přineslo to prospěch nejen místní přírodě a obcím, ale také nám, obyvatelům, kteří v jejím okolí žijeme. Otevření Brd veřejnosti a současná ochrana této oblasti vytvořily jedinečnou rovnováhu. Máme tu klidnou, pečlivě spravovanou krajinu, která nabízí prostor k odpočinku i aktivnímu pohybu, a přitom si zachovává svůj přirozený ráz, aniž by byla přetížena masovou turistikou.

Z pohledu běžného občana, který Brdy často navštěvuje, hodnotím dosavadní využití velmi pozitivně. Brdy nám nabízejí krásná místa pro pěší turistiku, houbaření, provozování různých sportů a aktivit s rodinou. Nachází se zde krásná příroda, naučné stezky, různé vyhlídky jako Třemšín, krásné lokality jako Padrtské rybníky a jiné. Toto vše velmi obohatilo okolní obce i Příbram. Podle statistik míří do Brd ročně

statisíce návštěvníků, ale většina z nich tráví čas hlavně v menších obcích na okraji CHKO, které nejvíce využívají její potenciál, např. Strašice, Obecnice, Nepomuk, aj. Obce využily dotace, vznikly zde ubytovací kapacity, služby pro turisty a zajímavé místní projekty, které podporují drobné podnikatele i obce samotné.

V tomto kontextu vnímám, že Příbram je spíš na okraji tohoto dění a potenciál CHKO Brdy dostatečně plně nevyužívá. Podle mého názoru není rozvoj brdské turistiky v současné době pro město prioritou, protože má rozděleno mnoho jiných ambiciózních projektů uvnitř obce (ČOV, bazén, sportovní hala atd.).

Pokud by Příbram chtěla být vstupní branou do Brd a přilákat turisty, musela by si to stanovit jako prioritu a nabídnout návštěvníkům víc než jen samotnou přírodu. Musela by být dostatečně zajištěna potřebná infrastruktura, zejména dostatek kvalitního ubytování a pestré kulturní vyžití - na tom musí Příbram ještě více zapracovat. Důležité je propojit přírodní atrakce s kulturními památkami, službami a gastronomií. Lepší orientace návštěvníků a nabídka turistických a cyklistických tras zajistí, že Příbram se stane přirozeným startovním bodem pro objevování Brd. Cílená propagace a spolupráce s místními organizacemi může výrazně zvýšit atraktivitu města a umožnit plně využít potenciál brdské turistiky.

JAN HEJHAL, OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA

Když se před téměř deseti lety otevřely Brdy veřejnosti a vznikla chráněná krajinná oblast, provázela tuto změnu směr očekávání, obav i zvědavosti. Mnozí tehdy předvíдали ohromný příliv turistů, jiní se báli devastace krajiny a ztráty charakteru tohoto mimořádně cenného území. Dnes už však máme odstup, abychom mohli říct, jak se brdská vize skutečně naplnila - a co to znamená pro Příbram.

Základní a zřejmě nejdůležitější záměr se naplnil. Brdy si uchovaly svůj klid, ticho a jedinečnou přírodní hodnotu, která je v českém prostředí opravdu mimořádná. I přes otevření veřejnosti zůstává území rozlehlé, málo dotčené a návštěvnost se většinou přirozeně rozprostírá. Z přírody nezmizela typická divokost, rašeliniště, lesní komplexy i mokřady jsou nadále chráněny a mnohde se dokonce zlepšují. Ukázalo se, že když mají lidé jasná pravidla a dobře vyznačené trasy, dokážou je respektovat. V tomto ohledu bylo posledních deset let pro Brdy spíše vítězstvím.

Z pohledu Příbrami lze říci, že se Příbram formuje jako přirozené centrum podhůří. Město je výchozím místem pro návštěvníky, kteří směřují za svými pěšími a cyklistickými výlety do Brd. A přestože část turistů míří do Brd přímo, bez delšího pobytu ve městě, není to nutně projev nezájmu - spíše přirozený důsledek toho, že Brdy stojí samy o sobě na klidu a přírodě. Příbram má dobré předpoklady stát se ještě výraznější bránou do Brd, a to nejen díky své poloze, ale i díky zázemí a schopnosti provázat přírodní zážitek s kulturní či historickou nabídkou. Vyplatí se dál zlepšovat nástupní místa a návštěvníkům nabídnout srozumitelnou orientaci i drobné služby, které podpoří jejich přirozený pohyb mezi městem a krajinou. Neméně důležitá je společná komunikace. Brd-

ské podhůří je na straně Středočeského kraje propagováno jednotně pod značkou Turistická oblast Brdy a Podbrdsko. Příbram zde sehrává důležitou roli. Byla zakládajícím členem spolku a má své zástupce ve vedení v pracovní skupině. Společná brdská identita, která staví na tématě klidu a přírody, historii regionu prospívá.

Uplynulá dekáda tak ukazuje, že Brdy dokázaly najít udržitelnou rovnováhu mezi ochranou přírody a jejím citlivým využíváním. A podobně i Příbram by měla pokračovat v cestě, kterou se před lety vydala - zlepšovat zázemí pro návštěvníky, podporovat šetrné formy turismu a rozvíjet spolupráci s okolními obcemi v regionu.

JAN KONVALINKA, ANO 2011

Záleží hodně na tom, kdo jakou vizi měl. Nemyslím si, že se od počátku očekávalo a chtělo, aby Brdy postihl masový turismus tak, jako je tomu třeba na Šumavě nebo v Krkonoších. Brdy jsou malinko jiné - menší, klidnější, tišší a tajemnější. Je proto možná dobře, že se všechno rozvíjí pomalu, postupně a tak nějak přirozeněji. Líbí se mi, že v obcích sousedících s CHKO vyrůstají penziony, restaurace a jiná turistická infrastruktura. Jedná se ale o menší provozy spíše rodinného typu, nejsou to megalomanské projekty, které známe třeba z šumavské Kvildy nebo Modravy.

Město je tu od toho, aby vytvářelo podmínky pro smysluplné využívání potenciálu CHKO. Projektem, kterému se město Příbram od počátku velmi intenzivně věnovalo, bylo založení destinační organizace Turistická oblast Brdy a Podbrdsko, zapsaný spolek, jehož cílem je ve spolupráci s krajem, dalšími městy, obcemi i soukromým sektorem systematicky rozvíjet a propagovat celý region. Příbram je druhým největším přispěvatelem na chod této organizace a aktivně se na její činnosti podílí.

Rozhodně je dobře, že u nás fungují dvě nástupní místa do Brd - v Orlově a v Kozičíně. Ve druhé zmíněné osadě jsme vybudovali altán a dětské lanové hřiště. Jakmile se dokončí kanalizace, přibude k altánu a hřišti ještě slušné turistické parkoviště, na které máme už schválenou dotaci. Obdobné obnovy se dočká i parkoviště v Orlově, kde se nám po dlouhých jednáních daří získat potřebné pozemky pro vybudování zpevněných ploch. Součástí podpory šetrného turismu je také víkendová turistická linka MHD z města do těchto dvou osad, vybavená nosičem na kola, která umožňuje návštěvníkům dostat se do Brd bez nutnosti využívat individuální automobilovou dopravu.

Brdský turistický ruch a jeho větší intenzita je něco, s čím se postupně učíme žít. Obzvláště obyvatelé v osadách poblíž „hranice lesa“ někdy nesou s nelibostí zvýšený provoz a pohyb návštěvníků. To je zcela pochopitelné.

Otevření Brd zůstává i nadále velikou výzvou, která spočívá v nalezení optimálního kompromisu mezi turismem, ochranou přírody a zajištěním kvality života v hraničních osadách.

■ Rubriku zpracoval:
Stanislav D. Břeň

Nemáme sice kde parkovat, vzrostlé stromy ale potřebujeme

„V poslední době tolik skloňované klimatické změny stromy opravdu trpí, odumírají ve velkém počtu,“ říká městská sadovnice Daniela Wagnerová, která má v Příbrami na starost péči o zhruba patnáct tisíc stromů. V době vegetačního klidu rozhoduje o výsadbách, plánuje nové projekty a zároveň posuzuje i kácení, bez kterého se městská zeleň neobejde. V rozhovoru vysvětluje, proč se péče o stromy mění, jak Příbram využívá „přírodní klimatizaci“ a které druhy mohou přežít budoucnost poznamenanou horkem i nedostatkem vody.

I při cestování Danielu Wagnerovou zajímá vše, co kvete. Foto: archiv Daniely Wagnerové

NACHÁZÍME SE V DOBĚ VEGETAČNÍHO KLIDU. JAKÉ JSOU HLAVNÍ ÚKOLY MĚSTSKÉ SADOVNICE BĚHEM CELÉHO ROKU?

Pokud začneme aktuálním obdobím (polovina prosince - pozn. red.), tak kromě různých projektů města je třeba vysázet cibuloviny, stromy a keře, plánovat letničkové záhony a všechny výsadby na příští rok. Doposud vše vykonávaly Technické služby města Příbrami (TS), od příštího roku budou tyto práce částečně provádět zahradnické firmy. Nově vysazené záhony a péče o ně, profesionální řez dřevin ve městě, výsadba a tříletá následná péče, to vše přechází pod čtyři subjekty, které máme ověřené jako spolehlivé partnery.

PROČ DOCHÁZÍ K TÉTO ZMĚNĚ?

Rádi bychom průběžně ve městě realizovali nové trvalkové a smíšené záhony, nové výsadby dřevin. Důležité po založení jsou první roky, kdy se péče násobí. Je to nadstavba nad běžnou prací TS. Tímto krokem budou TS přebírat již zapojené plochy, zapěstované stromy, které dál zůstávají v jejich péči v rámci rozsáhlé zeleně města.

BĚHEM ZIMY STROMY U CEST TRPÍ ZEJMÉNA PŘI SOLENÍ. JAKÉ JSOU DALŠÍ RIZIKOVÉ FAKTORY I V PRŮBĚHU DALŠÍCH ČÁSTÍ ROKU?

V poslední době tolik skloňované klimatické změny stromy opravdu trpí, odumírají ve velkém počtu.

KDE SE TO KONKRÉTNĚ DĚJE?

Lze zmínit třeba javory v ulicích Politických vězňů, Kladenská nebo Obránců míru. V zimě vegetaci ohrožuje zasolení, v létě velká horka, a hlavně dlouhá období bez vláhy. Mnoho nově vysazených stromů i přes závlivku v prvních letech usychá.

CO S TÍM MŮŽETE Z POZICE MĚSTSKÉ SADOVNICE DĚLAT?

V každém novém projektu města se snažíme, pokud to jde, o prosazení prvků modrozelené infrastruktury. Propustné povrchy, svedení vody do zelených částí, různé svejly a průlehy. To vše pomáhá stromům přežít.

PŘI VEGETAČNÍM KLIDU LZE REALIZOVAT KÁCENÍ, COŽ VYVOLÁVÁ KRITIKU NĚKTERÝCH OBYVATEL. PROČ SE K NĚMU PŘÍSTUPUJE A JAKÁ MÁ PRAVIDLA?

K péči o stromy neodmyslitelně patří i kácení. Vycházíme z pasportu zeleně z roku 2020, který všechny stromy ve městě na pozemcích města popsal a zhodnotil. Řešíme i aktuální stav dřevin, některé jsou nemocné, suché, nevhodně vysazené. Stromy jsou z dálky krásné, vitální, ale při bližším pohledu mají špatné větvení nebo hnilobu ve kmeni a v kosterním větvení a hrozí jejich rozlomení nebo selhání. Tyto stromy ve městě nemůžeme nechat kvůli bezpečnosti. U těch významných, letitých a senescentních, tedy stárnoucích, jsme začali provádět tahové zkoušky, které vyhodnotí jejich stabilitu a nutnost aktuálního kácení.

PŘÍBRAM PŮSOBÍ JAKO POMĚRNĚ „ZELENÉ“ MĚSTO. JE TO SPRÁVNÝ DOJEM?

V Příbrami roste asi 15 tisíc stromů. Je to hodně, ale bohužel většina z nich není úplně ve formě. Vlivem neexistující dlouhodobé a důsledné péče, a zejména v důsledku stavební činnosti, jsou stromy špatně rostlé, s hnilobami, které od nich vnikají poškozeným kořenovým systémem nebo nevhodným ořezem. Výhodou je pečovat o stromy hned po jejich vysazení, po třech až pěti letech provádíme výchovný řez, který strom zapěstuje do správného tvaru a do budoucna vyřeší spoustu problémů. Také je vhodné včas vyvívávat stromy v průjezdném nebo průchozím profilu, průměr odstraňované větve by neměl být větší než deset centimetrů.

TO JE Z DŮVODU BEZPEČNOSTI?

Je to spíše prevence. Větev, která míří nad silnici nebo nad chodník, má nyní průměr osm centimetrů, za pár let bude mít 20 centimetrů a auta pod ní neprojedou. Musí se řezat včas u mladých stromků, aby se předešlo jejich po-

Daniela Wagnerová

Pozice městská sadovnice je začleněna pod Odbor životního prostředí Městského úřadu Příbram. Daniela Wagnerová ji vykonává od roku 2018, předtím pracovala jako dispečerka. Zahradám se věnuje od roku 2007. Vystudovala Českou zahradnickou akademii Mělník.

škození v budoucnu. Čím větší rána, tím hůře ji strom zacílí, a vzniká tak příležitost vniknutí mycelia hub nebo infekce do kmene. Ta strom postupně ovládne.

VE SVATOHORSKÉM SADU SI LIDÉ MOHOU ZASADIT NEBO ADOPTOVAT STROM. PŘED PĚTI LETY MĚSTO OHLÁSILO INICIATIVU RODINNÝ STROM, OBČAS SE I V PŘÍBRAMI OBJEVÍ NABÍDKY RŮZNÝCH CELOSTÁTNÍCH ORGANIZACÍ OHLEDNĚ SÁZENÍ STROMŮ. JAKÝ JE O TUTO AKTIVITU V PŘÍBRAMI ZÁJEM? A JE Z PŮHLEDU VÁS JAKO ODBORNICE VŮBEC ŽÁDOUCÍ?

Spolek Svatohorské sady provádí výbornou práci, sad pod jejich rukama znovu ožil a podle mě je jejich největší přínos osvěta a zapojení obyvatel Příbrami do této činnosti. Adopce stromu v sadu pomáhá spolku v další péči o sad.

Město vysadilo pod patronací Nadace Partnerství z Brna Alej svobody u Zavržic, kde si mohl každý zasadit svůj strom. Alej spojuje tři Vojny - památník v bývalém pracovním táboře, vrchol hory a stejnojmennou osadu, to vše pro připomenutí křivd a pohnutých osudů lidí v nesvobodných dobách naší historie.

Nabídky výsadby Rodinného stromu zatím mnoho obyvatel nevyužilo, máme jich ve městě zatím pět. V případě zájmu se mohou obrátit přímo na mě a společně vybereme místo a vhodný taxon třeba na místo blízko jejich bydliště. Pokud dovolí prostor a infrastruktura sítí.

ZAPOJUJÍ SE DO PÉČE O ZELENĚ I OBČANÉ, ŠKOLY NEBO MÍSTNÍ ORGANIZACE? CO BYSTE DOPORUČILA OBYVATELŮM, ABY PŘÍSPĚLI K UDRŽENÍ KRÁSNÉ A ZDRAVÉ MĚSTSKÉ ZELENĚ?

Občané se zapojují do akcí jako Uklidíme Česko, školy pomáhají ve svatohorském sadu. Při nominaci Svatohorského dubu do akce Strom roku, která bohužel nedopadla, byla domluvena podpora všech škol, školek i umělecké školy. V roce 2025 proběhla akce Cibuloviny do škol, kdy se žáci mohli názorně dozvědět vše o tom, jak vyrostе třeba tulipán. Občané mohou v rámci svého společenství vlastníků jednotek

požádat město o pronájem pozemku před jejich domem a po dohodě s TS a Odborem životního prostředí si vysadit svůj záhon, živý plot a podobně. Možnosti, jak zlepšit své okolí, jsou, a někteří je využívají.

JAK SE STARÁTE O HISTORICKÉ STROMY ČI PAMÁTNÉ SOLITÉRY VE MĚSTĚ?

V intravilánu města máme nejznámější Svatohorský dub, který byl nedávno ošetřen bezpečnostním a zdravotním řezem opět za pomoci Nadace Partnerství. Dvě památné lípy u březohorského kostelíka jsou průběžně ošetřovány, kromě ořezů zde byly provedeny kořenové injekce, které zlepšují prostředí v oblasti kořenů. Provzdušnění a dodání směsi biouhly, vermikompostu a mykorhizy má stromu pomoci rozvinout kořenový systém a lépe prosperovat na stanovišti. Toto ošetření proběhlo i u dalších stromů, například lípa na náměstí J. A. Alise, javory na náměstí T. G. Masaryka, břestovce v Žežické ulici, borovice a sakury na náměstí 17. listopadu.

V SOUVISLOSTI S KLIMATICKOU ZMĚNOU, RESPEKTIVE OTEPLOVÁNÍM BUDE ZELENĚ VE MĚSTECH SEHRÁVAT STÁLE PODSTATNĚJŠÍ ROLI VE SCHOPNOSTI OCHLAZOVAT OKOLÍ. PŘI TERMORIZNÍM MĚŘENÍ JSOU PATRNÉ ROZDÍLY MEZI ROZPÁLENÝMI BUDOVAMI ČI CHODNÍKY A KORUNAMI STROMŮ I V ŘÁDU DESÍTEK STUPŇŮ. MÁ PŘÍBRAM PŘEDSTAVU, JAK VYUŽÍVAT TUTO „PŘÍRODNÍ KLIMATIZACI“?

Stromy opravdu takto fungují, známe všichni rozdíl mezi rozpálenou dlažbou a parkem. Samozřejmě potřebujeme vzrostlé stromy, které však jinak docela překáží. Nemáme kde parkovat, potřebujeme další připojení internetu, a ještě z nich padá listí nebo šišky! Myslím, že je třeba opravdu začít zodpovědně plánovat, co a kde postavit, vykopat nebo navrhnout. Žádná stavba, jakkoli prospěšná, by neměla významným způsobem zasáhnout do zeleně, zejména do dřevin včetně jejich kořenového systému. Snažíme se vždy nalézt se stavebníky kompromis, který dřeviny, pokud je to možné, ochrání.

MĚNÍ SE S POSTUPNOU ZMĚNOU KLIMATU SKLADBA VYSAZOVANÝCH STROMŮ? KTERÉ DRUHY STROMŮ A KEŘŮ JSOU PODLE VÁS PRO PŘÍBRAM NEJVHODNĚJŠÍ A PROČ?

Město Příbram je členem Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Tato nezisková organizace pořádá různé semináře, workshopy či konference. Téma sortimentu bylo právě řešeno na poslední konferenci v Luhačovicích. Názorů je mnoho.

JAKÝ JE TEN VÁŠ?

Podle mě je důležité mít rozmanitý výběr různých druhů. V poslední době odumírají jeřáby, javory mléče, jasany, lípu srdčitou už raději do ulic nesazíme. V Německu ve velkém hynou jírovce, vlivem chorob na oslabených stromech může dojít k jejich vymizení v celé oblasti. Jako se to stalo s jilmu a grafiózou. Je třeba mít ve městě více druhů, zkoušíme ty, které by mohly zhoršené podmínky přežít: javor babyka, světlý latnatý, jerlín japonský, platany, nové rezistentní jilmu a podobně.

Vůni květů a teplo slunce nám nenahradí žádná televize ani počítač.

OSADNÍ VÝBOR ZDABOŘ S VÁMI NEDÁVNO KONZULTOVAL VÝSADBU NOVÉHO „VÁNOČNÍHO“ STROMU. NAKONEC BYL VYBRÁN SMRK OMORIKA. PODLE ČEHO SE V TAKOVÝCH PŘÍPADECH ŘÍDÍTE?

Vycházíme z nabídky trhu, prostorových možností, ceny, dostupnosti a udržitelnosti na stanovišti. Smrk omorika jsme vybrali pro jeho úzký habitus a celkem nízkou pořizovací cenu.

UŽ JSTE NĚCO NAZNAČILA V PŘEDCHOZÍ ODPOVĚDI, ALE VRAŤME SE K PASPORTU ZELENĚ. K ČEMU TENTO DOKUMENT SLOUŽÍ?

Pasport zeleně popisuje všechny stromy na městských pozemcích, keřové skupiny, záhony a další prvky zeleně a mobiliáře. Jsou zde i travníkové plochy včetně sklonu terénu. Stromy jsou dendrologicky zhodnoceny včetně návrhu další péče o ně a etapizace. Jsou zde i bezpečnostní vazby na stromech, které je třeba pravidelně kontrolovat. Dokument je vytvořený před pěti lety, postupně jej aktualizujeme.

V PŘÍBRAMI SE ZA POSLEDNÍCH 15 LET USKUTEČNILO NĚKOLIK VLN REVITALIZACE ZELENĚ. NĚKDY ŠLO O KÁCENÍ, JINDY O REDUKCI KORUN, PROBÍHALA NOVÁ VÝSADBA. LZE UŽ NYNÍ HODNOTIT VÝSLEDKY OZDRAVNÝCH ZÁSAHŮ NAPŘÍKLAD KOLEM ROKU 2010?

Revitalizací proběhlo pět, poslední v roce 2021, kdy jsme ošetřovali zejména stromořadí. Nové stromy ve třetím roce po výsadbě ošetříme výchovným řezem a nadále sledujeme. Po deseti letech povinné udržitelnosti je potřeba o stromy dále pečovat, kontrolovat jejich zdravotní stav. Výhodou takových akcí je, že se zabýváme většími celky včetně architektonického záměru a zeleň řešíme koncepčně. K tomu nám pomáhá i Studie sídelní zeleně z roku 2019, která dokumentuje jednotlivé úseky zeleně ve městě i postupné kroky k jejímu zlepšení.

SLEDUJETE PŘI SVÉ PRÁCI NOVÉ TRENDY V ARBORISTICE NEBO VEŘEJNÉ ZELENÍ?

Stejně jako v každé jiné lidské činnosti se i tento obor vyvíjí. Každý správce zeleně i arborista, který o strom pečuje, musí znát standardy péče o zeleň Agentury ochrany přírody a krajiny. S novými výzvami vznikl v Německu dokument týkající se poznatků z praxe. Nyní se tvoří i v Čechách.

JSOU NĚJAKÉ ZAJÍMAVÉ TRENDY NEBO OTÁZKY, NA KTERÉ SE OBOR ZAMĚŘUJE?

Nové pokusy provádějí odborníci v různých oblastech. Například komparativní řez, tedy řez

Slovníček pojmů

Svejly: z anglického swale; česky se označuje jako průleh. Jde o mělké rýhy nebo prohlubně, které jsou vedené po vrstevnici, nebo s mírným spádem. Smyslem je zadržet dešťovou vodu v krajině nebo v blízkosti vysazené zeleně či snížit riziko půdní eroze.

Senescentní: stárnoucí. V kontextu stromů se tak označuje starý a dožívající strom, který je velmi cenný jako biotop nebo je „nositelem“ historických událostí, v Příbrami např. Svatováclavský dub na Svaté Hoře.

Biouhel: jinak též biochar nebo prauhel. Jde o rostlinnou zuhelnatělou biomasu, která vzniká zahříváním bez přístupu vzduchu. Používá se k vylepšení půdy, zlepšení zadržování vody a živin, podpoře půdních mikroorganismů a stabilizaci uhlíku v půdě.

Vermikompost: přírodní hnojivo, které „vyrábějí“ kalifornské žížaly, když rozkládají organický odpad. Někdy se označuje jako bezchemické hnojivo.

Mykorhiza: soužití hub s kořeny vyšších rostlin, kdy může docházet až k pronikání houbových vláken do kořenových buněk.

Grafióza: jinak také holandská nemoc. Houba napadá jilmu a zamezuje protékání mizy cévami, což vede k odumírání větví a později celého stromu.

při výsadbě. Je potřeba klasický třetinový řez, nebo menší, nebo žádný? Kdy je vhodné při výsadbě použít kořenové buňky, jaký substrát je vhodný do města? Kdy lze použít strukturální substrát? Téma nazvané Substráty v urbanizovaném prostředí jsme řešili přímo u nás, v Příbrami, na konferenci zapsaného spolku Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, která se konala v říjnu 2025. Je důležité o všech těchto otázkách mluvit s odborníky, sdělovat si vlastní zkušenosti a řešení problémů, které sužují i další kolegy v jiných městech.

JAKÁ JE VAŠE NEJOBLÍBĚNĚJŠÍ ČÁST MĚSTA, POKUD JDE O ZELENĚ?

Mám ráda minirozárnu u Hořejší Obory, obdivuji buky a habry na Sevastopolském náměstí. Krásně upravený je areál Nového rybníka, ráda se procházím ve Svatohorském sadu. I v našem městě je mnoho krásných koutů. Platí to zejména na jaře, kdy vše najednou vyrostlo a vykvete. Užívejme si a obdivujme krásu naší země, obrázky sice vnímáme, ale vůni květů a teplo slunce nám nenahradí žádná televize ani počítač.

■ Stanislav D. Břeň

Příbramské muzeum oslaví 140 let

Hornické muzeum Příbram patří k největším muzeím svého druhu v Česku i Evropě. Zaujme množstvím expozic, rozmanitými kulturními akcemi i atraktivními podzemními trasami. Od roku 2007 sem každoročně zavítá více než 100 000 platících návštěvníků, což se podařilo i v uplynulém roce.

Doprovodný program k Prokopské pouti v Hornickém muzeu Příbram navštívilo 2700 lidí. Foto: HMP

Muzeum v roce 2025 uspořádalo okolo 60 akcí. Největší zájem byl o Velikonoce ve Skanzenu Vysoký Chlumec (3400 návštěvníků), doprovodný program k Prokopské pouti (2700), Den Středočeského kraje (1400), Velikonoce v hornickém domku (1700) a Hornické pohádky (1400).

ROK 2025: NEJEN PŘIPOMÍNKA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Rok 2025 se nesl také v duchu připomínky 80 let od konce 2. světové války. Muzeum se podílelo na řadě vzpomínkových akcí v regionu – od pietního setkání v Brdech na Václavce, přes uctění památky gen. Karla Mareše-Tomana, až po účast na realizaci připomínky poslední bitvy u Slivice, kam zavítalo okolo 10 000 diváků. Ředitel muzea Josef Velfl vystoupil rovněž na mezinárodní konferenci v Parlamentu ČR

věnované méně známým souvislostem konce války a na odhalení pomníku gen. in mem. Josefa Kholla ve Vysoké u Příbramě. Muzeum tak významně přispělo k připomenutí dějinných událostí v regionu i na celostátní úrovni.

Kromě tradičních programů a kulturních akcí se podařilo představit také programy zcela nové. V pobočce Skanzen Vysoký Chlumec zajiřovala masopustní veselice v prostředí historických chalup, na kterou si našlo cestu více než 700 návštěvníků. Dále zde proběhly dušičkové prohlídky, během nichž se vzpomínalo na osudy dávných obyvatel chalup ve skanzenu a jejich rodin. Na dole Anna se vůbec poprvé konala mikulášská nadílka.

Novinkou, kterou muzeum od začátku sezony 2025 prezentuje návštěvníkům během standardních prohlídek, je ukázka strojního vrátání pomocí vrtacího kladiva v Prokopské štole. Ta přibližuje, jak se v 2. polovině 20. století v podzemí pracovalo.

MUZEJNÍ JUBILEUM A EVROPSKÉ SETKÁNÍ HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ

V roce 2026 si připomeneme 140 let od založení příbramského muzea. K tomuto výročí Hornické muzeum Příbram připravuje bohatý doprovodný program. Návštěvníci se mohou těšit například na výstavu výtvarných prací Jana Čáky nebo na prezentaci výjimečného archeologického nálezu pokladu z Hrachova. Na začátku hlavní sezony muzeum také představí novou aplikaci, která hrou a interaktivní formou obohatí prohlídku venkovní expozice Geopark Brd a Podbrdská, a to zejména rodinám

s dětmi a školními skupinám. Největší událostí v regionu bude 19. evropský den horníků a hutníků a 30. setkání hornických měst a obcí ČR ve dnech 12.–14. června. Městem při této příležitosti projdou velkolepé průvody horníků a hutníků z celé Evropy. Část hlavního programu se odehraje v Hornickém muzeu Příbram a jeho součástí bude slavnostní otevření výstavy věnované historii Příbrami a zdejšího hornictví od nejstarších dob po současnost.

NEUVĚŘITELNÝCH STO LET MASOPUSTU

V sobotu 14. února se od 10.00 koná tradiční masopustní lidová veselice v neobyčejném prostředí historických báňských objektů Ševčinského dolu. Na přípravě této oblíbené akce muzeum již 23. rokem spolupracuje se Sborem dobrovolných hasičů z Bohutína, který masopust pořádá od roku 1926, tedy jubilejních 100 let.

Průvod masek, mezi nimiž nemohou chybět haviři či důlní skřípci permoníci, povede duch okolních brdských lesů Fabián, kterého doprovodí kapela a pestrá družina fantaskních bytostí. Bohutínští hasiči návštěvníky pobaví žertovnými scénkami na motivy pohádky Dařbuján a Pandrhola, jejíž scénář vzešel z pera známého příbramského rodáka, spisovatele a dramatika Jana Drdy. Vstupné činí symbolickou jednu korunu.

■ Stanislava Charvátová
Hornické muzeum Příbram

Od Nového roku zdražuje cestování v rámci PID

Od 1. ledna 2026 platí nový tarif Pražské integrované dopravy (PID). Dochází ke zvýšení cen jízdenek pro jednotlivou jízdu v Praze a vnějších pásmech a ve vnějších tarifních pásmech i dlouhodobých kuponů. Na území Prahy zůstávají ceny předplatného beze změny. Nově je zvýhodněn nákup jízdních dokladů prostřednictvím mobilní aplikace PID Lítačka a elektronických předplatních kuponů pro vnější pásma přes e-shop. Praha je od Nového roku počítána jako tři tarifní pásma.

Nový tarif PID přináší zvýšení cen jízdenek v Praze pro jednotlivou jízdu a jejich zvýhodnění při nákupu přes aplikaci Lítačka. Jízdenka na 30 minut stojí 36 korun v PID Lítačce, 39 korun v papírové podobě a 42 korun jako esemeska. Jízdenka na 90 minut vychází na 46 korun (Lítačka), 50 korun (tištěná), resp. 55 korun (SMS). Zdražují také celodenní jízdenky, i ty si lze ale zakoupit výhodněji elektronicky.

DRAŽŠÍ JÍZDNÉ I V REGIONU

Podobně jako v Praze se zvyšují i ceny jednotlivých a 24hodinových jízdenek ve středočeském regionu. Zdražení činí přibližně 30 procent u papírových a 20 procent u jízdenek v mobilní aplikaci. Na rozdíl od Prahy dochází

také ke zvýšení cen dlouhodobých kuponů pro vnější tarifní pásma, a to zhruba ve stejném poměru jako u jednorázového jízdného. Nově bude čtyřpásmová 24hodinová jízdenka platit pro libovolná čtyři navazující vnější pásma (dříve pouze pro pásma 1–4) a bude k dispozici pouze v elektronické podobě.

ZMĚNA POČTU PÁSMO

Od roku 2026 se Praha pro přeshraniční cesty počítá jako tři tarifní pásma místo dosavadních čtyř. Pásmo P se nově bude počítat jako jedno pásmo (původně jako dvě). Například cesta z centra Prahy (pásmo P) do 1. vnějšího pásma bude nově vyžadovat jízdenku pro čtyři pásma (P, O, B a 1) místo původně pětípásmové jízdenky. Příbram

byla doposud v pásmu 7 (včetně Prahy 11). Nově jsou zavedeny skupinové (rodinné) jednodenní jízdenky pro všechna vnější tarifní pásma s platností vždy do 4.00 následujícího dne. Prodávají se ve dvou variantách: jeden dospělý + max. dvě děti do 15 let: 190 korun v mobilní aplikaci nebo 210 korun v papírové podobě; dva dospělí + max. čtyři děti do 15 let: 370 korun v mobilní aplikaci nebo 400 korun v papírové podobě. S novým tarifem se zvyšuje i přírůžka za jízdu bez platného jízdního dokladu.

VLAKEM JAKO MHD

Nový tarif sjednocuje také pravidla cestování vlakem po Praze (pásma P, O, B) s pravidly platnými pro MHD a většina dosavadních výjimek

je zrušena. Hlavní novinky v tomto směru jsou následující:

- Rozšíření bezplatné přepravy ve vlacích po Praze pro držitele českých průkazů ZTP a ZTP-P.
- Zjednodušení prokazování nároku na slevu ve vlacích po Praze – děti 6-15 let a senioři od 65 let nově nepotřebují ve vlacích PID zvláštní průkaz PID, stačí oficiální ověřený

doklad nebo doklad totožnosti tak, jak je tomu v MHD.

- Podmínky prokazování nároku na jízdné pro studenty se nemění.
- Rozšíření přepravy zdarma ve vlacích po Praze pro osobu doprovázející dítě do 3 let.
- Pes po Praze zdarma – s platným jízdním dokladem PID půjde po Praze přepravovat psa bez doplatku.

- Velké zavazadlo k předplatnému po Praze zdarma – s 24hodinovou jízdenkou po Prahu nebo předplatním kupónem po Prahu je možné zdarma přepravit jedno velké zavazadlo.

■ Stanislav D. Břeň

Schodek rozpočtu má být 150 milionů korun

Na začátku prosince projednali zastupitelé města Příbram rozpočet na rok 2026. Schodkový návrh rozpočtu byl po diskusi a změně v jednom z dotačních programů přijat. Podrobnosti o rozpočtu, usnesení i průběh diskuse jsou k dispozici na webu pribram.eu.

Ve středu 3. prosince bylo jedním z nejdůležitějších bodů na zasedání příbramských zastupitelů schválení rozpočtu města na rok 2026. Před finálním hlasováním prošel návrh projednáním ve finančním výboru a radě města, které jej doporučily k přijetí. Rozpočet s výdaji ve výši 1,6 miliardy korun a příjmy 1,46 miliardy zastupitelé schválili. Navrhovaný schodek činí 147 milionů korun, vyšší výdaje budou pokryty z přebytků z minulých let.

Kahan se po jednání dotázal místostarosty Vladimíra Karpíška, odpovědného za ekonomiku, proč je rozpočet schodkový: „Rozpočet byl stejně jako v minulých letech schválen jako schodkový, a to z důvodu, že máme k dispozici úspory z předchozích let. Tyto prostředky můžeme nyní využít na opravy a investice. Vzhledem k inflaci není navíc vhodné ponechávat naspořené finance nevyužité na účtech.“

DISKUSE NAD DOTAČNÍMI PROGRAMY

Na úvod jednání zastupitelstva zmínil Vladimír Karpíšek situaci ohledně financování nepedagogických zaměstnanců, kdy od 1. ledna 2026 tato povinnost přechází ze státu na zřizovatele škol. „Existují varianty příspěvků vycházející ze dvou metodik. Metodika ministerstva školství, podle níž by Příbram získala 204 milionů korun. Na základě rozpočtového určení daní by se jednalo o částku 196 milionů korun. Záleží také, jaký bude schválený státní rozpočet na příští rok. Přesná čísla budeme tedy pravděpodobně znát až v lednu,“ vysvětlil Vladimír Karpíšek. V rozpočtu jsou výdaje na nepedagogické pracovníky vyčísleny na částku 110 milionů korun.

Živá debata se rozvinula o prioritách města. A to zejména poté, co místostarosta Miroslav Peterka navrhl navýšení částky v dotačním programu Významné sportovní kluby. „Od roku 2019 do roku 2025 byly dotace navýšeny pouze o 1,9 milionu korun, přičemž náklady rapidně vzrostly. V dotacích do sportovních klubů také zaostáváme za jinými, podobně velkými městy,“ uvedl místostarosta. Jeho návrh představoval zvýšení původní dotace ve výši 10,9 milionu korun o další čtyři miliony.

Návrh rozpočtu a dodatečné navýšení zmíněného dotačního programu komentovali opoziční zastupitelé. Václav Dvořák vznesl dotaz na původně plánované snížení dotač-

ních programů o 15%, které bylo diskutováno na předchozím jednání zastupitelstva a v návrhu nakonec není zohledněno. „Rada města vycházela z doporučení před listopadovým zastupitelstvem, kde jsme se následně dohodli, že částku nebudeme snižovat. Zůstala na úrovni 31 milionů, obdobně jako vloni. Vzhledem k vývoji ekonomické situace a vyjednávání s příspěvkovými organizacemi o redukci výdajů jsme původní snížení o přibližně pět milionů korun schopni provést, aniž by to ohrozilo městský rozpočet,“ vysvětlil Vladimír Karpíšek. Václav Dvořák se zároveň pozastavil nad dodatečným návrhem zvýšení dotací pouze pro významné sportovní kluby a zároveň zmínil, že např. Technické služby města Příbrami vstoupí do nového roku s rozpočtem nižším o 22 milionů korun.

Podle Antonína Schejbala Příbram v podpoře sportovních klubů zaostává např. za Pískem či Trutnovem. Opoziční zastupitel zároveň vypíchl i nedostatečné pokrytí žádostí subjektů z kultury a navrhl dotace ve sportovní oblasti zvýšit pouze o dva miliony a pro kulturní organizace o jeden milion korun. Josef Strejček požádal o zohlednění potřeb ve školství, konkrétně o posílení rozpočtu o dva miliony pro mateřské a základní školy.

O svém zamýšleném návrhu na obdobný přesun v rozpočtu, s důrazem na oblast sociálních věcí a zdravotnictví, hovořila Markéta Škodová: „Sociodemografické složení obyvatel ukazuje, že patříme mezi obce s průměrně nejstarší a výhledově i nejrychleji stárnoucí populací. Jsou zde potřební spoluobčané a z dotačního programu sociálních věcí a zdravotnictví jsou podporovány právě projekty, které se orientují na sociální a charitativní služby.“ Zastupitelka nakonec rozpočtový návrh nepodala, což zdůvodnila „nedůstojností“ debaty o rozpočtu: „Chybí v ní jakýkoliv akcent na to, že náklady města mají být vyvážené. Rozhodnu-li se s nějakým argumentem přidat v nějaké oblasti, tak mám být připraven odpovídat, proč jsem se nerozhodl přidat na jiné, stejně potřebné.“

Z navrhovaných změn v rozpočtu zastupitelé nakonec schválili navýšení o čtyři miliony korun v dotačním programu Významné sportovní kluby. Pro rozpočet na rok 2026 pak zvedlo ruku 16 zastupitelů, osm se hlasování zdrželo, a návrh tedy prošel.

Schválený rozpočet pro rok 2026

Daňové příjmy:	1 035 524 800
Nedaňové příjmy:	170 729 754
Kapitálové příjmy:	60 020 000
Přijaté transfery:	190 058 214
Příjmy celkem:	1 456 332 768
Běžné výdaje:	1 299 300 239
Kapitálové výdaje:	303 832 475
Výdaje celkem:	1 603 132 715
Schodek:	146 799 947

Pozn.: Částky jsou v českých korunách. Předchozí rozpočty města Příbram jsou zveřejněny na webu monitor.statnipokladna.cz.

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU DO ROKU 2028

Na stejném zasedání schválili příbramští zastupitelé střednědobý výhled rozpočtu na léta 2027 a 2028 a vzali na vědomí související plán investic. Hlavní diskuse se vedla kolem časového horizontu plánování. Zatímco vedení města upozorňovalo na dvouletý výhled jako zákonem stanovené minimum a nejistotu ohledně cen velkých projektů (nový bazén nebo čistírna odpadních vod), část opozice požadovala delší plánování. Kritika směřovala i k údajné nepřesnosti a nereálnosti plánu investic, který podle některých zastupitelů nedostatečně reflektuje budoucí potřeby města a nenabízí rezervu pro neplánované výdaje.

Největšími připravovanými investicemi pro příští rok jsou ČOV a plavecký bazén. U ČOV právě probíhá soutěž s cílem, aby stavební práce začaly během příštího roku. „V případě plaveckého bazénu bychom byli rádi, kdyby byl během letních měsíců vybrán zhotovitel. U tak velkých technologických projektů, náročných na administraci soutěže, není ale možné dopředu stanovit přesný termín pro ukončení soutěže,“ dodal Vladimír Karpíšek.

■ Stanislav D. Břeň

Předvánoční příležitost k mezigeneračnímu setkání

Společný předvánoční projekt tří příbramských organizací – MŠ Rybička, Fit senior a Galerie Františka Drtikola – přinesl na konci roku příležitost k mezigeneračnímu setkávání.

Děti a senioři se poprvé potkali na adventní dílně přímo v galerii, kde pod vedením lektorky Marty Tajdušové tvořili vánoční ozdoby. Ty pak zdobily galerijní strom a byly připomínkou toho, jak přirozeně se mohou různé generace doplňovat, když spolu něco vytvářejí.

Následovalo druhé setkání, tentokrát v perníčkové dílně. Senioři je předem napekli ve své klubovně v Žežické a společně s dětmi je v inspirativním prostředí GFDP nazdobili. Jednoduchá aktivita se rychle změnila v živou spolupráci, při níž se přirozeně propojovaly zkušenosti seniorů s dětskou spontánností. Pro všechny zúčastněné to byla příležitost být spolu a sdílet

Foto: Fit senior Příbram

radost z něčeho, co vzniká společnými rukama. Závěrečnou částí celého projektu bylo odpolední setkání u čaje ve vánočně vyzdobeném altánu Střelovna, které připravila MŠ Rybička. K posezení patřily i společně zdobené perníčky, které tak symbolicky završily celé tři adventní akce. Během těchto setkání vznikly mezi dětmi a seniory nové vztahy, často velmi přirozené a nenucené.

■ **Kristina Hovorková**
Fit senior Příbram

Němčina, španělština i angličtina: příbramští žáci mezi nejlepšími v kraji

Okresní kolo jazykové soutěže WocaBee přineslo napínavé souboje i skvělé výsledky pro naše školy. Do celostátní soutěže se zapojilo celkem 3452 tříd z celé České republiky, z toho pět tříd ze ZŠ pod Svatou Horou a šest tříd ze ZŠ Školní. Konkurence byla skutečně silná, přesto se naši žáci nezalekli, předvedli vynikající výkony a vybojovali postup z okresního do krajského kola.

Celostátní jazyková soutěž WocaBee šampionát se v roce 2025 konala už pošedmé a probíhá pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Každý žák měl v soutěži stanovený časový limit, během kterého se snažil nasbírat co nejvíce bodů. Aplikace pracuje s každým žákem individuálně a za pomoci umělé inteligence umožňuje procvičování slovní zásoby i správné výslovnosti. Třídy zároveň soutěží jako tým, takže se v jazyce zlepšují všichni, a díky možnosti pracovat na mobilu, tabletu či počítači mohou trénovat kdykoli a kdekoli.

V okresním kole se naši žáci prezentovali fantastickými výkony. 1. místo získali němčinaři ze 7.E, 2. místo obsadili španělštinaři ze 7.E (obě třídy ze ZŠ pod Svatou Horou) a 3. místo si vybojovala 5.B angličtina ze ZŠ Školní. Díky skvělým výkonům postoupily všechny tři třídy do krajského kola, kde byly velmi namotivované, daly do soutěže maximum a opět dosáhly výborných výsledků - obsadily 2. (němčina 7.E), 4. (španělština 7.E) a 7. místo (5.B angličtina), díky čemuž korunovaly okres Příbram na nejúspěšnější ve Středočeském kraji. Další úspěch zároveň přidali němčinaři ze ZŠ pod Svatou Horou, kteří se díky svému výkonu v kraji probojovali až do republikového finále, kde se v celostátní konkurenci nejlepších týmů rozhodně neztratili a vybojovali 10. místo (ze 42 týmů).

Soutěž ukázala, že žáci mají chuť se učit a zlepšovat v cizích jazycích. Do soutěže vložili spoustu energie a odhodlání - zejména i s ohledem na to, že WocaBee probíhá převážně ve volném čase

Všechny děti dostaly diplomy a drobné dárky.

Foto: ZŠ Školní

dětí. Žáci tedy museli často skloubit zájmové kroužky i další mimoškolní aktivity s pravidelným trénováním a procvičováním slovní zásoby. Přesto do toho šli naplno a svým úsilím i nadšením překonali sami sebe. Výsledky, kterých dosáhli, jsou důkazem jejich píle, týmové spolupráce a dlouhodobé motivace zlepšovat se v cizích jazycích. Každý z nich přispěl svým vlastním

dílem a společně tak skvěle reprezentovali nejen své třídy a školy, ale i celý okres Příbram.

■ **Gabriela Dvořáková** (ZŠ pod Svatou Horou),
■ **Lucie Bernatová** (ZŠ Školní)

Učíme bilingvně a výsledky mluví za vše

V roce 2025 oslavila ZŠ Bratří Čapků 10. výročí zavedení bilingvní výuky na 1. stupni. Při této formě vzdělávání probíhá vyučování v českém i anglickém jazyce a cílem je rozvíjet znalosti předmětu i jazykové kompetence v obou jazycích.

Před deseti lety jsme prvňáčkům na naší škole poprvé nabídli výuku výtvarné výchovy a pracovních činností v anglickém jazyce. Jako přidanou hodnotu jsme pro ně poté, od čtvrté třídy, otevřeli kroužek Cambridge, který žákům pomáhá připravit se na mezinárodní jazykový certifikát. Kroužek představuje příležitost pro ty, kteří chtějí svou angličtinu dále rozvíjet a získat mezinárodně uznávané certifikáty. Díky dlouhodobé spolupráci s plzeňskou jazykovou školou Eufrat Group mohou naši žáci skládat anglické certifikáty u nás ve škole, neboť patříme mezi certifikovaná přípravná centra Cambridge.

Další z metod, kterou jsme následně zavedli na 2. stupni, je CLIL - Content and Language Integrated Learning. Vyučování se nezaměřuje pouze na výuku cizího jazyka, ale v cizím jazyce se vyučují i předměty, které jsou běžně součástí školního vzdělávacího programu. CLIL uplatňujeme při výuce několika vybraných předmětů,

jako jsou výchova ke zdraví, přírodopis, chemie a zeměpis. V rámci CLIL žáci nejen zlepšují svou angličtinu, ale zároveň získávají cenné zkušenosti v oblasti vědeckých a technických předmětů, což může být výhodou při jejich budoucím studiu či kariéře.

Jako další významný krok na naší cestě jsme od školního roku 2023/2024 nově zavedli výuku anglického jazyka již od prvního ročníku s interaktivními učebnicemi řady Kid's Box.

Od třetího ročníku každoročně navštěvujeme divadelní představení v angličtině, rozšiřujeme knihovnu cizích jazyků, která už obsahuje 712 titulů, a odebíráme anglické časopisy Play, Gate, Ready a Bridge. Kromě Cambridge kroužků nabízíme Hravou angličtinu a Story Time in English. Navázali jsme spolupráci s Americkým centrem v Praze, kde se pravidelně setkáváme s americkou diplomatkou a navštěvujeme programy připravované pro naše nejstarší žáky,

nebo se touláme Prahou s lektory a jejich výukovými programy v angličtině.

Za deset let bilingvní výuka přinesla žákům pevné jazykové základy, cenné zkušenosti a radost z učení a téměř 250 předaných Cambridge certifikátů v úrovních Pre A1, A1, A2, B1 a B2. Úspěšní kandidáti získali certifikáty s celoživotní platností, které jsou uznávané v České republice i v zahraničí.

Systém výuky na naší škole je navržen tak, aby děti cizímu jazyku nejen rozuměly, ale také si osvojily schopnost používat angličtinu v každodenním.

■ **Žaneta Doležalová,
Šárka Semorádová**
ZŠ Bratří Čapků

Sametový happening

Před 36 lety v podvečer 17. listopadu vyrazili lidé do ulic kvůli nespokojenosti s totalitním režimem. Od té doby si každý rok připomínáme výročí Sametové revoluce – události, která ukazuje křehkost a význam svobody a demokracie.

Samet na gymplu se uskutečnil ve čtvrtek 13. listopadu.

Foto: Gymnázium Příbram

K připomenutí těchto hodnot se na gymnáziu už každoročně koná akce Samet na gymplu. Proběhla ve čtvrtek 13. listopadu, opět v rámci projektu Samet na školách. Stejně jako v minulých letech ji zorganizovali sami studenti s podporou učitelů. Program byl rozdělený do čtyř dopoledních bloků a nově také do jednoho odpoledního. Studenti si vybírali z několika desítek besed, workshopů, přednášek i dalšího programu. Sametový festival nabídl pestrou škálu témat, od historie, kultury a politiky až po hudbu nebo film. Celou řadu aktivit zorganizovali sami pedagogové. Daniel Kříž a Václav Havlíček vzpomínali na svá studia na příbramském gymnáziu

za dob totality a také na listopadové události roku 1989. Václav Kovařík a absolvent gymnázia Jiří Převrtil studentům představili, jak fungovalo zemědělství a průmyslová výroba za socialismu. Jana Štědrónská a Ludmila Brabencová vysvětlily studentům, čím se se živil tzv. veksláci a jak se v tehdejší Československu prodávalo zboží ze Západu. Kdo potřeboval trochu pohybu, vyrazil na sametové disco Anety Šlemendové a Aleny Cankařové, které se studenty tančily v kostýmech a pouštěly si hudbu 80. let. Na vojenském výcviku Filipa Součka a Libora Valíčka si studenti vyzkoušeli, co všechno obnášela povinná vojenská služba.

Gymnázium navštívili i vzácní hosté. Novinář ČT Martin Řezníček žákům přiblížil, jak se v poslední době změnilo Spojené státy a jak těžké je být v současné době novinářem veřejnoprávní televize. Také Jiří Kubík, bývalý šéfredaktor Seznam Zpráv, hovořil o politice, konkrétně o unikátním projektu Republika Příbram. Dalším hostem byl youtuber a influencer Lukáš Fritscher, známý jako Luke Fry. Ten se studenty vedl besedu o vlivu sociálních sítí a o důvěryhodnosti youtuberů a influencerů. Václav Smolka, který byl tiskovým mluvčím vlády Petra Fialy, vysvětlil gymnazistům, jak funguje komunikace politiků s médii a zavzpomínal na svá studia na Gymnáziu pod Svatou Horou.

Koho tolik nezajímaly přednášky a besedy, mohl vyrazit na film. Na výběr byly filmy Franz, Vlny nebo Tmavomodrý svět. Nechyběl ani doprovodný program - Sametová kavárna, Hudební happening a ranní „loveni“ trikolory.

Sametový den zorganizovali studenti Štěpán Švagr, Daniela Lakatyšová, Karolína Míková, Gabriela Studená a Tereza Mirčeva s podporou pedagogů Václava Havlíčka, Josefa Fryše a Milana Čiháka a studentských dobrovolníků.

■ **David Hora**
Gymnázium Příbram

Dělostřelci a pop-artový umělec se spojili na podporu veteránů

Jinečtí dělostřelci se rozhodli podpořit válečné veterány prostřednictvím Vojenského fondu solidarity. Nejprve uspořádali charitativní softballový zápas, nyní se spojili s výtvarníkem Josefem Ratajem, který vytvořil obraz se softballovou a armádní tematikou. Ten byl následně dražen a výtěžek směřuje na podporu veteránů.

Přinesení míčku bojovou patrolou.

Foto: Vladimír Šandor

První ročník sportovně-charitativní akce Veteráni na metách, který uspořádal 13. dělostřelecký pluk, se uskutečnil na konci října. Na přátelském turnaji se představily tři profesionální týmy - Amasoma Příbram, Piranhas Beroun a Amigos. Na metách se ale spolu s nimi představili i jinečtí vojáci v týmu Veterans on Ba-

ses. A všichni společně se v turnaji utkali ne jako soupeři, ale jako spojenci v boji za dobrou věc.

Slavnostního nadhozu se ujal válečný veterán Lukáš Hirka. Míček nebyl jen sportovní rekvizitou - na hřiště ho takticky dopravila bojová patrola. Nesla jej s respektem, jako by šlo o důležitý úkol. Nadhoz tak otevřel nejen zápas, ale celý den, který spojil sport, armádu a veřejnost v jednom společném cíli - spojit se na pomoc válečným veteránům.

Podle kapitána Veterans on Bases Josefa Beničáka nejsou členové jeho týmu profesionálními sportovci, ale vojáci, kteří milují pohyb, výzvy, a hlavně dobrou věc. „Pro všechny v týmu to byla obrovská čest touto cestou podpořit válečné veterány. Na hřišti jsme softball nehráli jen za sebe, ale jako jeden tým jsme každým odpalem a během na metách chtěli přispět, protože věříme, že to má smysl. A tak pro nás největším vítězstvím nakonec bylo, když jsme zjistili, jaká částka byla na veterány vybrána,“ vysvětluje. Během charitativního turnaje v Příbrami se vybralo více než 60 000 korun - mj. i z dražby softballové pátky, která se stala symbolem spojení sportu a solidarity.

Tím ale pomoc dělostřelců neskončila. Jinečtí se spojili s výtvarníkem Josefem Ratajem, který pro ně vytvořil originální obraz - softballovou

kartu s hráčkou v makovém poli a vojákem. Ten byl do 25. listopadu dražen na portále Dobrobot.cz, výtěžek činí 100 000 korun a směřuje na konto fondu.

„Když jsem byl kluk, hrával jsem softball. Trenér nám rozdával kartičky hráčů - byla to pro nás odměna, motivace, vzpomínka. Když jsem dostal nabídku zapojit se do akce Veteráni na metách, hned mi to dávalo smysl. Spojit sport, vzpomínky a úctu k těm, kteří sloužili. Namaloval jsem obraz - softballovou hráčku v makovém poli, v pozadí stojí voják. Je to symbol spojení dvou světů, které si zaslouží respekt. Jsem rád, že může pomoci tam, kde je to nejvíc potřeba,“ uvedl Josef Rataj.

Podle jineckých dělostřelců není akce Veteráni na metách jednorázovou událostí. „Je to začátek tradice, která propojuje sport, komunitu a úctu k těm, kteří sloužili. Díky podpoře veřejnosti, armády i umělecké sféry se nám podařilo vytvořit silný příběh - a v něm chceme pokračovat,“ říkají.

■ Gabriela Kugler

13. dělostřelecký pluk „Jaselský“

Letní a podzimní výpravy skautů

Jistě jste již někdy v příbramských ulicích zahlédli až nadzřelý slušný výraz tyčící se nad skautským krojem a šátkem, na vlak spěchajícího jedince nebo rovnou celé smečky, kráčející si kamsi na výpravu. Tvořiteli těchto tváří jsou skautské oddíly snažící se vést mládež k všestrannému rozvoji a probouzet v ní dobré vlastnosti. V Příbrami hned několik takových máme a důkazem jejich života jsou pravidelné schůzky, výpravy, tábory i pořádání speciálních akcí, na kterých nás můžete potkat.

Skautské tábory jsou tradičním vyvrcholem celoroční činnosti oddílů. Ani v roce 2025 tomu nebylo jinak. Příbramští skauti uspořádali šest táborů, kterých se zúčastnilo přes 140 dětí. Během celkem 60 dní děti, které spolu tráví celý školní rok, zažily všechno, co ke skautskému táboru patří: sport a pohyb obecně, pobyt v přírodě, odpočinek i získávání nových znalostí a dovedností.

Ty rozvíjejí samostatnost, sebedůvěru i zodpovědnost, na které skauting dlouhodobě staví. Každý tábor měl svůj vlastní příběh a atmosféru. Některé děti se vydaly na cestu kolem světa, jiné prožily dobrodružství v mrazivé Narnii nebo se pustily do průzkumu neznámé planety.

ZA SKOTSKÝMI SKAUTY

Prázdniny jsou skvělou příležitostí podnik-

nout výlet za skautskými příbuznými do vzdálenějších míst. Ke konci srpna tak zavítala třináctičlenná skupina příbramských skautů do Skotska. Setkali se tam se skautským oddílem, s nímž jsou dlouhodobě v kontaktu. Ten byl na jejich cestě pomocníkem už tím, že poskytl klubovnu ve své vesničce Cardross, ve které mohli spát, vařit i sušit zmočené oblečení, společně u prostřeného stolu i na rozbahněných pěšinách a také jedním z hlavních cílů této zahraniční výpravy. Dokázali se zlepšit ve všemožných dovednostech, poznat nová místa, zvyky i přátele a vystoupením ze své komfortní zóny zjistit, kde jsou jejich hranice, jak je mohou posouvat a že za těmi českými jsou také fajn lidé.

Ono to zní sice hezky - podívat se do Skotska, víte ale jak to dá zabrat, než se tam vůbec dostanete? No to máte nejdříve zařídit si elektronické povolení k cestě (ETA), objednat

si letenky, koupit si pořádnou nepromokavou bundu a radši ještě pláštěnku k tomu. Když už si myslíte, že vše důležité máte za sebou a že skvělému výletu s kamarády už nemůže nic zabránit, čeká vás to nejhorší - balení. Totiž, pardon, chtěl jsem říct mikrobalení s partákem, se kterým sdílíte jeden rozměrově omezený kufr, a tady končí všechna legrace. Opravdu, zkuste si někdy naskládat všechny potřebné věci k týdennímu pobytu ve Skotsku, nezbytně alespoň dva páry bot, nadšení do objevování nové země a zároveň strach, že neumíte dostatečně dobře anglicky, vynásobte to dvěma a navrch ještě přihodte tašku plnou českých sladkostí pro skotské kolegy. Rozhodně to není úkol pro začátečníky. Člověku nezbývá než se nad to trochu povznést, totiž čím je výš, tím je problém menší. Nakonec jsme tedy s přeplněnými kufrů přelétli všechna úskalí, stejně jako

Bílé útesy doverské a ladně přistáli na počátku našeho dobrodružství, v Edinburghu, kde naopak všechna zábava začala.

Navštívili jsme několik zajímavých míst, jako je památník Williama Wallace v bývalém hlavním městě Skotska, Stirlingu, kde na nás stejně jako na hradě Dumbarton Rock dýchla skotská historie. Okouzilo nás jezero Loch Lomond i festivalem rozveselené ulice a kopečky Edinburghu. Kopečky jsme si poté zopakovali ještě jednou, jen jsme povedené obrovské malby na budovách a řinčení tramvají vyměnili za dlouhé vodopády a bekot ovcí. Řeč je o skotské Vysocině a procházce, jež v nás zanechala, kromě tisíců kousanců od zdejších malých obyvatel, zážitek na celý život a uvědomění, jak krásná, leč krutá, příroda je.

Skotskou kulturu a skauting jsme ochutnávali celý týden i třeba tím, že jsme se mohli zúčastnit schůzky mladších skautů, zahrát si s nimi jejich i naše oblíbené hry a opět si s nimi na ohni marshmallow vtěsnaný mezi dvě sušenky zabalený v alobalu. Jedno odpoledne jsme s malými dětmi otrhali snad všechny zralé ostružiny z celého okolí Cardrossu. Starší skauti nás zase vytáhli do sousedního města Helensburgh, kde nám ukázali jejich oblíbené obchody s typickým fish and chips. O víkendu jsme s nimi vyrazili na vyčerpávající horský výšlap, po kterém si pro nás připravili ještě více vyčerpávající, avšak o to zábavnější ukázkou jejich zběsilých tanců. Nechyběly ani společné večere, během kterých jsme ochutnali tradiční skotský pokrm haggis a servírovali naši sekanou a smažený sýr. Při odjezdu domů nám na krku místo českých národních šátek visely šátky skotské, v telefonu přibyla nová čísla a v paměti mnoho vzpomínek a zkušeností.

PODZIMNÍ VÝPRAVA DO PARTNERSKÉHO HOORNU

O podzimních prázdninách, od 24. do 29. října, jsme zase vyrazili do našeho partnerského města Hoorn. Celkem nás bylo 24 skautů a skautek. Projekt byl realizován za podpory města Příbram a jeho cílem bylo poznávání partnerského města, prohloubení jazykových dovedností, osobnostní rozvoj účastníků a výměna zkušeností mezi skauty. Pro nás to bylo opět skvělou příležitostí vidět a připomenout si, jak skauti fungují jinde.

První den naší cesty jsme strávili v Amsterdamu. Nejdříve jsme společně projeli kanály a prošli historické centrum města, a poté se každý našel to své. Někteří navštívili muzeum lodí, někdo zase výstavu mikrobů, jiní chtěli jen vyzkoušet místní hromadnou dopravu včetně kol.

V Hoornu jsme navštívili historické centrum a také jsme se rozhodli vyrazit i k moři poblíž Zandvoortu. Prošli jsme přírodní park, a i když nás počasí nechalo pořádně zmoknout, ukázalo se, že se skauti ničeho nebojí. Při cestě zpátky jsme se zastavili už v nočním Haarlemu, kterému se také někdy říká malý Amsterdam.

Během naší cesty jsme se setkali také s některými městskými zástupci, kteří nám přinesli na ochutnávku domácí nizozemské sladké. Samozřejmě nechybělo setkání s místními skauty v našem věku. Proběhlo poslední den naší cesty a strávili jsme s nimi celé odpoledne i večer. Nechyběla typická výměna šátek,

Setkání se skauty v nizozemském Hoornu, který je partnerským městem Příbrami.

Foto: Hiawatha Příbram

ani výměna kontaktů na sociální síti. Domů si odvážíme spoustu zážitků, nových přátelství a ochutnavek místních specialit, například vafel a typických nizozemských kreků. Spolupráce mezi skauty z Hoornu a Příbrami trvá již pátým rokem a bude pokračovat i v budoucnu s cílem prohlubovat vzájemné vztahy i během školního roku.

NEJEN LANOVÉ PŘEKÁŽKY NA SVATÉ HOŘE

Poslední zářijový víkend proběhla na Svaté Hoře akce Lanový svět. Pointou je vyzkoušet si překonat lanové překážky, a tím i sami sebe. Zkušenosti skauti překážky staví a kontrolují už od pátku – některé jen pár metrů nad zemí, jiné vysoko ve větvích, u kterých je nutné lézt s helmou a sedákem, ke kterému je připnuto jističí lano.

Sobota je vyhrazena pouze pro skautské oddíly, ale v neděli se brána areálu exercičního domu otevírá i pro veřejnost. Hned za jejím prahem děti přivítala zábavná rozcvička, jež je uvedla do příběhu, kterým jsou lana svázaná. K samotnému lezení je totiž vždy připravený ještě doprovodný program. Děti se tak, kromě základních pravidel, jak bezpečně zdolávat lanové překážky, seznámily také s obyvateli Pandory z filmu Avatar.

Akce je již takovou skautskou tradicí, neboť se koná každým rokem již několik let. Získává si oblibu jak u mladších dětí, pro které je překonání strachu ve shovívavém prostředí a zkoumání lanových konstrukcí velkým zážitkem, tak i u starších skautů – roverů, kteří zde mají příležitost potkat své vrstevníky z různých příbramských oddílů, učit se novým věcem, jako je třeba jištění, či obdivovat práci dospělých vyškolených skautů a organizátorů, díky nimž si mohli všichni akci užít.

Snad nejen díky přejícímu počasí s úsměvy na tvářích odcházela také řada rodin, které lanový svět navštívily v neděli. Pokud byste něco takového chtěli zažít, jste zváni na příští ročník, který proběhne 4. října 2026.

PODZIMNÍ SWAP S BABÍKOVEM

V sobotu 11. října uspořádal 8. dívčí skautský oddíl z Příbrami ve spolupráci se spolkem Babíkov podzimní swap v areálu bývalé 8. ZŠ v Žežické ulici. Návštěvníci mohli vyměnit především oblečení, dětské hračky, ale i další předměty, které tak našly nové majitele místo toho, aby skončily v odpadu.

Součástí odpoledne byla i dílnička pro malé děti, kde si mohly něco vlastnoručně vyrobit, zatímco dospělí vybírali nové kousky nejen do svého šatníku. Spolupráce mezi 8. dívčím oddílem a spolkem Babíkov není novinkou. Podobné akce už společně pořádali v minulosti. A kdo nestihl ten říjnový, může si do kalendáře zapsat již další termín – 16. května 2026, kdy se swap uskuteční znovu, nejspíše na tom samém místě.

SETKÁNÍ ODDÍLŮ V MILÍNĚ

Čas od času skauti pořádají srazy, kde se setkávají s ostatními skautskými oddíly z Příbrami a okolí. Jedním takovým byl okresní sraz 17.–18. října v Milíně. Základnou se stala zdejší základní škola, která se stala dějištěm různých společných aktivit, při kterých se oddíly lépe poznaly. Příležitostí ke vzniku nových přátelství mezi účastníky a s nimi spojených zážitků nebylo málo. V sobotu menší skupinky utvořené z dětí různých oddílů vyrazily na úkoly nabitý výlet po městě. Od ohně se linula vůně opékajících se domácích trdelníků. V dílně se tvořilo, ve školním klubu si mladší skauti poslechli zážitky ze zahraničních cest starších skautů kamarádů a hravost probudil lakros i deskovky.

■ **Vratislav Kocurek,**
Jan Soukup

Junák – český skaut,
středisko Hiawatha Příbram

Festival na Vojně po deváté

Festival Divadla Dagmar již po deváté oživil bývalou jídelnu lágru Vojna u Lešetic. Pořadatele překvapil nebývalý zájem. Sobotní představení *Sůl moře* navštívilo 40 diváků a ti zcela zaplnili připravené hlediště.

Z nedělního vystoupení *Antické děti*.

Foto: Festival Divadla Dagmar

Jevištní kompozice podle stejnojmenné knihy Ruty Sepetysové, *Sůl moře*, diváky zcela pohltila. Zapomenutý příběh největší námořní katastrofy na světě, potopení lodi Wilhelm Gustloff, byl vyprávěn prostřednictvím příběhů jednotlivců: ševce, pruského vojáka, litevské zdravotní sestry či mladé polské dívky. Právě prolnutí „malých“ a „velkých“ dějin při torpédování německé lodi s více než 10 000 převážně civilních pasažérů bylo mrazivou tečkou na konci představení. Inscenace je také jednou z nejnáročnějších na herecké obsazení, hraje v ní 13 herců z různých koutů republiky.

Nedělní představení *Antické děti* přilákalo 33 diváků, kteří se mohli podívat na to nejlepší ze studia Divadla Dagmar – maturitní práce stu-

dentů dramatické výchovy. Jako neplánované překvapení vystoupil Roman Bonk, příbramský slamer.

Festival zakončilo představení *Haprdáns* aneb *Hamlet princ dánský* ve zkratce. Kanonického textu Ivana Vyskočila se bravurně zhostilo duo Barbora a František Špačkovi. Hledání nového smyslu *Hamleta* pro současného diváka bylo plné slovního humoru, ale i nenápadného génia Ivana Vyskočila, hrajícího si s notoricky známým Shakespearovým textem.

■ **Tomáš Bílek, Jan Cvačka**
Festival Divadla Dagmar

Jako živý organismus. Bez návratu a možnosti opravy

Výstava *Matter of Absence* umělkyně Taji Spasskove v Galerii Františka Drtikola Příbram otevírá prostor pro vnímání jemných vztahů, které obvykle unikají pozornosti. Mezi světlem a stínem, mezi pohybem a zastavením, mezi hmotou a prázdňem se objevuje to, co nelze plně pojmenovat – prostor mezi, kde se rodí samotná přítomnost. První sólovou výstavu této autorky lze v příbramské galerii navštívit až do 15. února 2026.

Výstava *Matter of Absence* představuje tvorbu Taji Spasskove jako citlivé zkoumání vztahů mezi viditelným a neviditelným, mezi hmotou a jejím zrcadlem – prázdňem. Taja Spasskova chápe prázdno nikoli jako nepřítomnost, ale jako aktivní strukturu, která vstupuje do vztahu s tím, co je hmatatelné, a podílí se na utváření smyslu. Základním východiskem její práce je přesvědčení, že absence je rovnocenná přítomnosti. Prázdnota není nulou, nýbrž prostorem vztahů, v němž se rodí rytmus, napětí i klid.

V instalaci výstavy *Matter of Absence* se kresba rozvíjí do prostoru prostřednictvím jemných kovových linií a závěsných prvků, které reagují na světlo a vrhají stínové projekce – vrstvy, jež proměňují materiální v nehmotné a naopak. Kresba zde rozšiřuje svou podstatu do prostoru a stává se tak prostředím, které je možné vnímat nejen zrakem. Linie se uvolňuje z plochy a vstupuje do prostoru, světlo vytváří její odrazy a záznamy, které se neustále mění. Autorka tak nabízí divákovi možnost vnímat prostor nejen opticky, ale i mentálně – jako pole neviditelných vztahů, naplněnou přítomnost, která přesahuje hranice materiálu.

Taja Spasskova pracuje s kresbou a fotografií. Její práce vznikají neplánovaným procesem, který odmítá předběžné kompozice či skici. Linie, gesto a rytmus se v jejím rukopisu stávají nástrojem pro zaznamenání vnitřního pohybu

Taja Spasskova má v Příbrami svou první sólovou výstavu.

Foto: archiv GFDP

myšlenky – stopou po dění, které se odehrává v čase. Autorka konstruuje obraz jako proces, nikoli výsledek. Tvar se u ní rodí z vrstvení a vzájemného reagování jednotlivých prvků; kresba

se rozvíjí podobně jako živý organismus – bez návratu, bez korekce.

Tento přístup odhaluje její zájem o moment vzniku, o proměnlivost a o hranici mezi vědomým a náhodným. Tematicky se Taja Spasskova zabývá otázkami reality, identity a vnímání. Zkoumá, jak se obrazy a představy vytvářejí, jak se překládají mezi jednotlivými rovinami zkušenosti a jaké struktury z nich vznikají. Její práce fungují jako záznamy procesu poznávání – jako vizuální ekvivalenty myšlenkového pohybu, který nikdy nekončí a stále se přeskupuje.

Taja Spasskova vystavovala v Leerer Beutel Gallery v Regensburgu, Telegraph Gallery v Olomouci, Galerii NoD, Galerii Kampus Hybernská, Galerii města Plzně a dalších institucích. Je laureátkou Fresh Eyes International Talents, Art Prize CBM Premia Carlo Bonatto Minella v Turíně a Forum Česká republika – Bavorsko v Plzni a Regensburgu. Její práce byly publikovány v magazínech i-D, Vogue Italia, Artikle, Musée Magazine, GUP Magazine, L'Œil de la Photographie, Phaze Magazine, Foto a dalších.

■ **Magda Danel**
kurátorka výstavy,
Galerie Františka Drtikola Příbram

Práce a bydlení jsou klíčem pro řešení bezdomovectví i recidivity propuštěných vězňů

Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality jedná o možnostech, jak zvýšit pocit bezpečí v Příbrami a zároveň pomoci lidem, kteří se ocitli na okraji společnosti nebo se vracejí z vězení. Její předseda Jiří Novotný mluví o každodenních problémech i dlouhodobých řešeních – od práce s osobami bez domova přes prevenci kriminality až po projekty pro mladé či posílení městské policie.

ČEMU SE VĚNUJE KOMISE PRO BEZPEČNOST A PREVENCI KRIMINALITY?

Základní náplní komise je být poradním orgánem města. Přicházíme s podněty, snažíme se navrhnout projekty a řešit konkrétní problémy, které v Příbrami jsou – například i otázku lidí bez domova. Podle posledních informací se v našem městě hlásí k „homeless životu“ zhruba 50 až 55 lidí. Je to těžká a dlouhodobá práce a nedávno jsme měli na komisi i zástupce neziskových organizací. Společně jsme přemýšleli, jak pomoci.

ZE ZÁPISŮ JSEM VIDĚL, ŽE SE TOMUTO TÉMATU VĚNUJETE, MIMO JINÉ TŘEBA NA NÁMĚSTÍ 17. LISTOPADU. CO JE ZDE NEJVĚTŠÍM PROBLÉMEM?

Na náměstí 17. listopadu se často schází lidé, které označujeme také jako nepřízřusobivé. Konzumují tam alkohol a vzhledem k tomu, v jakém jsou pak stavu, se tam lidé necítí bezpečně. I můj čtrnáctiletý syn říká, že tam nerad chodí sám, ale raději s kamarády. Pro mnoho obyvatel je to nepříjemné prostředí.

Rozumím tomu, že pro obyvatele může být obtížné se s lidmi bez domova setkávat. Já s podobnými lidmi pracuji i ve věznici a často vidím ještě horší příběhy. Pracuji ve věznici s vysokým stupněm zabezpečení a setkávám se tam odsouzenými, kteří se dopustili i těch nejzávažnějších trestných činů.

ČASTO SE MLUVÍ O TOM, ŽE LIDÉ BEZ DOMOVA SE VRACEJÍ DO PROBLÉMŮ, AŽ UŽ JDE O DROGY NEBO TRESTNOU ČINNOST. PROČ SE TO DĚJE?

Jednoduše proto, že když člověk po pěti letech vyjde z výkonu trestu, nemá nic – bydlení, práci, peníze. Dostane jízdenku na autobus a ocitne se zpátky na ulici. Recidiva je kolem 70 procent. Dokonce se i stalo, že v osm ráno propustí někoho z výkonu trestu, a v osm večer sedí znovu ve vazbě. Měl jsem možnost to detailně zkoumat, psal jsem na to i diplomovou práci. I proto jsem později vymyslel projekt „Začni znova“, který by měl pomoci propuštěným vězňům začít znovu fungovat.

CO BY TĚMTO LIDEM MOHLO POMOCI? A CO MŮŽE DĚLAT MĚSTO?

Zásadní je práce a bydlení. Technické služby města Příbrami i další městské organizace mají dlouhodobě nedostatek pracovníků. Pokud by tito lidé měli střechu nad hlavou a možnost pracovat, výrazně by to pomohlo. Problém je i v exekucích – lidé začínou pracovat a okamžitě jim téměř vše spolkně exekutor, což je demotivuje. Bylo by dobré, kdyby město více investo-

valo do bytového fondu. Bez bydlení a práce se problém nehne. Jinak je ale třeba říci, že město má vybudovaný několikastupňový záchytný systém. Začíná to zmiňovanou ubytovnou a pokud lidé bez domova spolupracují, mohou se posouvat blíže k vlastnímu bydlení. Pravdou ovšem je, že posuny v rámci jednotlivých stupňů se dějí v jednotkách případů ročně. A co je nejdůležitější: hlavně dotyční musí chtít změnu sám.

NÍZKOPRAHOVÉ CENTRUM I UBYTOVNA FUNGUJÍ UŽ ŘADU LET. PROČ NĚKTERÍ LIDÉ ZŮSTÁVAJÍ NA ULICI I V ZIMĚ?

Podmínkou je, že člověk přijde střízlivý. Kdyby chodili po práci rovnou do ubytovny, problém by se zmenšil. Jenže někteří lidé prostě nechťejí. Mají svůj způsob života. Dokud nepáchají trestnou činností, nikdo je nemůže nutit. Pokud se rozhodnou spát venku a žít takto, nic s tím neuděláte.

A CO MŮŽETE ŘÍCT OBČANŮM, KTERÝM JE SITUACE NEPŘÍJEMNÁ?

Tito lidé tu jednoduše jsou a nevytlačíme je. Není kam. Městská policie může místo kontrolovat třeba pětkrát za hodinu – skupina se rozejde, ale za půl hodiny se vrátí, nebo se posunou o ulici dál. Dá se jim to maximálně „znepříjemnit“, aby si našli jiné místo, ideálně spíš na okraji města. Nebudou tak na očích, budou monitorováni a bude jim jednodušší pomoci, když se budou soustřeďovat na jednom místě, a nebudou rozprostřeni po celém městě. A kdo z občanů by jim rád pomohl, ví, kde je najde.

POJĎME K DALŠÍMU TÉMATU – PROJEKT KAM CHCEŠ DOJÍT. O ČEM JE?

Je to projekt zaměřený na prevenci drog u mladých lidí. Dnes je to obrovské téma – mladí opouštějí alkohol a mnohem víc sahají po drogách. Na projektu spolupracuje Vězeňská služba, Policie ČR i město. Jezdí se po školách, mluví s dětmi o tom, co drogy způsobí – rozpad rodiny, dluhy, kriminalitu. Natáčejí se i videa s odsouzenými, kteří vyprávějí své příběhy. Někdy se dělají i exkurze do věznice, aby mladí viděli realitu na vlastní oči. Za to všem patří velké poděkování, protože prevence má smysl a vyplatí se.

CHYSTÁTE VÝSTAVU PRACÍ ODSOUZENÝCH Z VĚZNICE PŘÍBRAM. KDY PROBĚHNE?

Ano, jednáme o tom. Výstava by měla být ve foyer Divadla A. Dvořáka Příbram. Starosta i ředitel divadla Petr Bednář s nápadem souhlasí. Teď záleží na mých nadřízených, aby připravili výběr těch nejkrásnějších prací. Budu rád, když se to stihne co nejdříve. Osobně jsem již některá

Jiří Novotný

umělecká díla viděl na vlastní oči. Jsou skutečně nádherná, občané se mají na co těšit.

NA KOMISI JSTE ŘEŠILI I KURZY SEBEOBRAHY PRO ŽENY. JAKÝ BYL ZÁJEM?

Vedl je Michal Janoušek, který je instruktorem Krav Magy – Kapap pro ČR a SR. Byl o to velký zájem a rád bych kurz zopakoval i příští rok. Tentokrát se přihlásily hlavně ženy z městského úřadu, ale chtěl bych rozšířit nabídku pro ženy z úřadu práce, nemocnice, nebo i z věznice a dalších institucí, které projeví zájem.

PŘED LETY MĚSTO SPOLUFINANCOVALO KURZY I PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST...

Otevřít to úplně veřejnosti by samozřejmě šlo, ale záleží na časových možnostech instruktora, který nepořádá jen kurzy pro dospělé, ale pravidelné tréninky pro své dlouholeté žáky.

JAKÉ DALŠÍ PROBLÉMY V PŘÍBRAMI ŘEŠÍTE Z PŮHLEDU PREVENCE A BEZPEČNOSTI?

Nemyslím si, že by Příbram byla nějak výjimečně problémová. Má podobné potíže jako jiná města. Městská policie i Policie ČR odvádějí dobrou práci. Městská policie by měla každý rok nabrat čtyři nové strážníky, aby se navýšila kapacita, bylo více strážníků v ulicích a zvýšil se pocit bezpečí. Co se týče kriminality, ta dlouhodobě klesá. V Příbrami žiju od roku 2001 a musím říct, že město se za tu dobu výrazně zklidnilo.

■ Stanislav D. Břeň

Diagnózami nikoho neděsíme

Nové Centrum paměti navazuje na fungování středočeské Poradny Včera, která se již několik let i v Příbrami věnuje poruchám paměti a prevenci demence.

Z testování kognitivních funkcí v Centru paměti.

Foto: Dementia

V Příbrami vzniklo Centrum paměti, které má podle organizace Dementia pomáhat lidem s poruchami paměti a zároveň s tím, aby se „jejich blízcí neztráceli v systému, ale našli tu oporu, která dává smysl.“ „Dementia friendly

společnost není sen, ale plán, proto podobná centra vznikají napříč republikou,“ řekla zástupkyně příbramské pobočky Ludmila Šamšulová. Navazují na provoz středočeské Poradny Včera. V Centru paměti mohou zájemci absolvovat

test paměti a dalších kognitivních schopností. „Ne proto, abychom někoho děsili diagnózami, ale abychom zachytili problémy včas. Každý, kdo k nám přijde, získá svého vlastního průvodce péčí. Průvodce je tu dlouhodobě – pomáhá, vysvětluje, řeší a hledá cestu,“ uvedla Ludmila Šamšulová.

Centrum paměti Příbram poskytuje také bezplatné konzultace s psychologem a právníkem. „Zájemci o službu se naučí, jak s člověkem s poruchou paměti pracovat doma a jak podpořit jeho schopnosti, a přitom neztratit sami sebe,“ dodala Ludmila Šamšulová.

Centrum paměti Příbram se nachází v Páseži Horymír na adrese nám. T. G. Masaryka 3. Pobočku lze kontaktovat také na telefonu (775 292 884) nebo e-mailu centrumpameti.pribram@dementia.cz. Služba je poskytována zdarma.

■ Stanislav D. Břeň

Dluhy nejsou ostuda a vstup do oddlužení je druhá šance

Občané Příbrami a okolí se mohou spolehnout, že pokud se ocitnou v nepříznivé životní situaci – zejména při problémech s dluhy, exekucemi, nejistým bydlením nebo při ztrátě životní stability – existuje místo, kam se obrátit. Sociální poradna Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram poskytuje bezplatné, důvěrné a odborné sociální, právní a psychologické poradenství, které má pomoci klientům překonat jejich tíživou osobní či rodinnou situaci.

Sociální poradna Příbram představuje na lokální úrovni jednu z bran k řešení dluhových a životních krizí. Nabízené služby odborného sociálního, právního a psychologického poradenství, umožňují pomoc řešit nejen akutní problémy (např. exekuce, neuhrazené závazky, problémy v rámci rodin s dětmi, psychické problémy dětí), ale také pomáhat klientům s dlouhodobou stabilizací a prevencí – např. finanční gramotnost, rozumný rozpočet rodiny, orientace v systému sociálních dávek.

Sociální poradna je zakládajícím členem Konsorcia dluhových poraden ČR: nový partner v boji s předlužením, jehož cílem je, aby byla pomoc pro předlužené lidi účinnější a systémy více koordinované. Sdružuje různé organizace, odborníky a instituce, které působí v oblasti dluhového poradenství.

V rámci Konsorcia dluhových poraden hraje Sociální poradna svou roli jako jedna z ověřených organizací (mapovaných také v národním přehledu ověřených dluhových poraden) poskytujících bezplatnou pomoc. To znamená, že klienti mohou mít jistotu, že nedojde k pod-

vodům, že poradna splňuje určité standardy kvality a etiky.

Díky změnám v legislativě (novela insolvenčního zákona) je oddlužení dostupnější – doba, po kterou je člověk v oddlužení, se zkracuje, a některé předchozí požadavky (jako povinnost splatit minimální procento dluhu) jsou zmírněny. To dává naději pro více lidí, že proces zvládnou. Služby poradny jsou určeny všem věkovým skupinám – jednotlivcům i rodinám (například lidé s dluhy, exekucemi, osoby bez bydlení nebo s nejistým bydlením, oběti domácího násilí, rodiny s dětmi, lidé dlouhodobě nezaměstnaní, aj.).

Konsorcium dluhových poraden zadalo výzkum. Agentura PAQ Research mapovala znalost a postoj dlužníků k procesu oddlužení po poslední novele insolvenčního zákona. Z výzkumu vyšly klíčová zjištění ve smyslu nízké informovanosti, v nejasnosti o přínosech oddlužení, řada dlužníků neví, kde nalézt pomoc a oddlužení jim připadá složité a jsou psychicky vyčerpaní. Více než 40 % dlužníků nikdy neslyšelo o oddlužení nebo nezná jeho

pravidla. Téměř polovina dlužníků neví, že není nutné splatit 30 % dluhů. Více než 50 % dlužníků neví, že pomoc s oddlužením nabízejí neziskové či příspěvkové organizace, a to zdarma.

Statistiky ukazují, že po novele insolvenčního zákona od října 2024 se počet podaných návrhů na povolení oddlužení zvýšil, ale stále je daleko pod potenciálem. Přitom se doba, po kterou je člověk v oddlužení, zkrátila na tři roky a některé předchozí požadavky jsou zmírněny. Toto vše nám dává naději pro více našich spoluobčanů, že proces zvládnou. Pokud znáte někoho, kdo bojuje s dluhy nebo exekucí, doporučujeme obrátit se na Sociální poradnu Příbram. Dluhy nejsou ostuda a vstup do oddlužení není prohra, je to druhá šance.

■ Jana Benová

Sociální poradna, Centrum sociálních a zdravotních služeb města Příbram

Ze Skořic ke zřícenině brdského hrádku Drštka

Ocitneme-li se na západním okraji středních Brd, můžeme se vypravit na zříceninu, či spíše skromné pozůstatky hrádku Drštka. Najdeme jej asi 1 km jihovýchodně od obce Skořice, v lesním výběžku, kde se dodnes říká U Hradu.

Zřícenina hrádku Drštka.

Foto (2×): Jaroslav Hadrment

Objevíme tu především pásmo divokých skalisek, táhnoucích se v mírném oblouku jihozápadním směrem, a to zhruba od osady Kreslovna v délce něco přes 800 m ke Skořickému potoku. Hrádek byl vklíněn do závěrečné pasáže tohoto hřebenu, prakticky z něho vyrůstal a k obraně využíval nejen svoji vyvýšenou polohu, ale také přirozené průrvy mezi skalami. Dnes se již musíme dobře dívat, abychom po-

měrně málo viditelné zbytky hrádku v rozeklaném masívu vůbec objevili. Především nás zaujmou zbytky opěrné zdi, vyrůstající z horní části jednoho ze skalisek. Na přístupné náhorní části je ještě vidět základové zdivo původního objektu. Hrádek byl zřejmě dvouvěžový, věže stály naproti sobě na skalních výčnělcích, mezi nimi bylo vybudováno ohrazené nádvoří.

Hrádek Drštka, původně zvaný Ronšperk, patrně nechal někdy ve 14. století zbudovat Dobrohost z Ronšperka. Hrádek poté střídal majitele a později se dokonce prý stal jakousi oporou Zikmundových vojenských akcí na Plzeňsku. V polovině 16. století je již tento hrádek ve skalách popisován jako neobývaný, takže postupně zcela zpuštěl.

Na nenáročný, leč zajímavý výlet nejspíše vyrazíme z obce Skořice. Začneme na západním okraji obce prohlídkou starobylého kostela sv. Václava s přílehlým hřbitovem. Na cestě se pak budeme orientovat podle značených cyklotras 2251 a 2252. Přes osadu Kreslovna se dostaneme k okraji lesa, kde probíhá hranice CHKO

Výlet v kostce

Oblast: střední Brdy

GPS start: Skořice

49.6788431N, 13.7014681E

Trasa: mapy.com/s/helopocoh

Vzdálenost: 2,3 km

Typ: trasa pro pěší a cyklisty

Náročnost: nízká

Značení: cyklotrasa 2251, 2252

Zajímavosti: Skořice, kostel sv. Václava

Skořice, kostel sv. Václava

Brdy. Zde vpravo nepřehlédneme neznačenou lesní cestu, jež nás dovede k výše popsané skalnaté lokalitě. Zříceninu, či spíše její dosti nezřetelné zbytky, budeme hledat vlevo od cesty.

■ Jaroslav Hadrment

Jaký byl advent v Příbrami

Poslední listopadovou nedělí začal v Příbrami advent. Pro celé období byl připraven bohatý doprovodný program, který publikoval Kahan 12/2025. Součástí bylo mj. slavnostní zahájení adventu na nám. T. G. Masaryka, Pohádkově čertovský Novák nebo otevření tzv. Vánočního kluziště na náměstí 17. listopadu.

inzerce

Tree Reality

Nejlépe hodnocená realitní kancelář v Příbrami, 14 let zkušeností

- ✓ Kvalita, transparentnost, bezpečnost
- ✓ Moderní prezentace, nové trendy
- ✓ Ekologicky šetrná realitka
- ✓ Certifikovaná makléřka

www.treereality.cz • jana.smrckova@treereality.cz

tel. 603 229 362

Jana Smrcková

■ Foto: Štěpánka Poplštejnová, Martin Zoubek
■ Text: Stanislav D. Břeň

V souladu s ustanovením § 46 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovují ředitelé příbramských základních škol místo a dobu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání pro školní rok 2026/2027 takto:

Zápis dětí do 1. ročníků základních škol

narozených od 01. 09. 2019 do 31. 08. 2020, včetně dětí s odloženou školní docházkou

Základní škola pod Svatou Horou, Balbínova 328, Příbram II	20. ledna 2026 21. ledna 2026	13:30 – 17:00 h 13:30 – 17:00 h
Základní škola, Příbram - Březové Hory Prokopská 337, Příbram VI	17. ledna 2026	8:30 – 14:30 h
Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvková organizace	16. ledna 2026	13:00 – 18:00 h
Základní škola, Příbram II, Jiráskovy sady 273	16. ledna 2026 17. ledna 2026	14:00 – 16:00 h 9:00 – 11:00 h
Základní škola, Příbram VII, 28. října 1	14. února 2026	8:00 – 13:00 h
Základní škola, Příbram VIII, Školní 75	17. ledna 2026	8:00 – 15:00 h
Waldorfská škola Příbram - mateřská škola, základní škola a střední škola, Hornická 327, Příbram II	23. ledna 2026 24. ledna 2026	14:00 – 17:00 h 9:00 – 12:00 h
Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola, Příbram IV, příspěvková organizace, Pod Šachtami 335	11. února 2026	12:00 – 16:00 h

V odůvodněných případech je možné domluvit s ředitelstvím školy jiný termín. **K zápisu vezměte s sebou svůj občanský průkaz a rodný list dítěte.**

Akce platí při zakoupení označených brýlových obrub a určených brýlových čoček Hoya.
Slevy nelze kombinovat ani sčítat. Více informací Vám poskytnou pracovníci Axis Optik.
Dioptrické brýle jsou zdravotnickým prostředkem třídy I.

VÝPRODEJ BRÝLÍ ZA 490 Kč

AXIS OPTIK

Axis Optik: Příbram – Pražská 149, Po – Pá: 8.00 – 17.00,
Březnice – Rožmitálská 143, Po – St: 8.00 – 12.00 / 13.00 – 16.00 / www.axis-optik.cz

Oblékáme Vaše oči

Příběhy z Březového vrchu XXII.: neprávem zapomenutý hormistr Stritzl

V minulých číslech jsme mohli nahlédnout do života vyšší příbramské společnosti první poloviny 18. století prostřednictvím rodiny Stritzlových. Nakonec se podívejme na osud Stritzlových dětí, které se během měsíce staly oboustrannými sirotky.

Hornická paráda v Sasku 1719. V prostředním pásu pochoduje hormistr s horníky, nahoře jsou hutníci. Se svolením Museum für Sächsische Volkskunst (SKD), E 2561.

Foto: Melanie Meier

Když po jejich matce zemřel náhle i jejich otec, zůstalo v domě Na Příkopech se služebnictvem pět Stritzlových dětí: desetiletá Marie Apolonie Františka, téměř devítiletá Marie Terezie Kateřina, sedmiletá Marie Antonie Benedicta Agatha, pětiletá Marie Josefa Ignatia Anna Kajetána a sedmítýdenní Jan Konstantin Josef, jehož kmotrem byl městský syndik (písař) Josef František Richter.

JEDEN KMOTR NESTAČIL

Rodina Stritzlových je názorným příkladem, proč každé narozené dítě v tehdejších dobách, kdy smrt byla i zdravým mladým lidem stále blízko, dostávalo při křtu několik kmotrů – jednoho „hlavního“ téhož pohlaví, jako bylo křtěné dítě, a další „svědky“ obojího pohlaví. Při křtu se zavázali, že na svého kmotřence či kmotřenku budou dohlížet a podle potřeby jim pomáhat. Pokud vlastní rodiče dítěte zemřeli, měli se aspoň do jisté míry stát náhradními rodiči.

Jakmile se o nečekaném hormistrově úmrtí 9. července 1747 dozvěděli purkmistr a radní, ustanovili dětem jako kurátora právě Josefa Františka Richtera. Jejich poručníky se stali Antonín Brückner a Jakub Procházka. Také byla poslána zpráva do Prahy, kde žila rodina zemřelé Barbory Alžběty Stritzlové, matky osiřelých dětí.

Kurátor Richter požádal 24. července magistrát o jmenování komisařů, aby si mohl Stritzlovo rozsáhlé hospodářství hned pronajmout, aby z něj do konečného vypořádání dětem něco zbylo. Potřeboval také povolení

rozprodávat cenné předměty Stritzlových a ze získaných peněz hradit neodložitelné splátky, kterými byla pozůstalost zatížena. Zaplatil i 95 zl. do horní pokladny.

Komisaři byli jmenováni František Štrof a Felix Alis. Společně se snažili najít řešení těžké situace. Administrátor nejvyššího mincmistrovského a hormistrovského úřadu Johann Franz Lauer z Lauern přikázal, že se okamžitě musí sepsat hornické spisy, které měl hormistr u sebe doma. Byly odevzdány horlivému příbramskému hornímu a hutnímu faktorovi Niclasovi Frantzovi Ehemannovi, který doufal, že se brzy stane zdejším hormistrem. Dalším problémem bylo vypořádání věna Barbory Alžběty Stritzlové, které by normálně pomohlo pozůstalým dětem, jenže bylo zárukou za zbývajících dluh Stritzlových ve výši 900 zl. do horní pokladny, z něhož se mělo splácet 150 zl. ročně. To byla polovina ročního hormistrova platu, tedy značná částka.

V tehdejší době bylo velmi neobvyklé, že majetek Stritzlových nebyl sepsán okamžitě po hormistrově smrti, ale až 4. září 1747, a to v přítomnosti poručníka Brücknera a kurátora Richtera a dalších čtyř představitelů samosprávy. Dluhy Stritzlových u různých věřitelů tehdy dosahovaly 3488 zl.

KAPITÁL SI NECHAL K VLASTNÍMU UŽITKU

Na příkaz oberbergdirektora (vrchního ředitele nad dolováním a horními městy v Království českém) a nejvyššího kancléře Filipa Josefa Kinského hraběte ze Vchynic a Tetova

jmenoval administrátor Lauer z Lauern od 1. listopadu 1747 Niclase Frantze Ehemanna novým příbramským hormistrem, který si ani po Stritzlově smrti neodpustil svým nadřazeným napsat: „Hormistr Stritzl se jako tehdejší hutník z vlastní moci odvážil bez vědomí a vůle horního pokladníka prodávat stříbrný klejt židovi a kapitál si nechal k svému vlastnímu užitku, pravděpodobně s úmyslem, že se na to při této situaci úplně zapomene, protože nepřítel v Království českém již měli převahu. Ale protože pak byly Praha a celé království od nepřátel očistěny a začal jsem tu pracovat já, bylo mou první starostí tu pravdu vynést.“

Purkmistr Antonín Kratochvíle a radní Maximilian Heinrich Pokorný, Jan Kušička, Jan František Kadeřábek, František Ignác Stroff a Lorenzo Antoni Fiorone administrátorovi Lauerovi 8. listopadu 1747 napsali, že pět nevinných Stritzlových sirotek je odsouzeno k žebrácké holi, že od oberdirektora a hraběte Kinského nelze doufat v žádnou milost a že už jim prodali všechno, co šlo. Ptali se, zda by se nedal dluh u horního závodu vymazat. Lauer odpověděl, že ho odpustit nelze, protože vznikl z trestné činnosti a Stritzl, který slíbil věrnost v úřadu, ji porušil. Zemřel předčasně, ale co se dá dělat. „Kauza zemřela s ním,“ podotkl. Magistrát měl do konce roku rozhodnout o dražbě Stritzlova majetku, z něhož se měl nejprve uhradit dluh do horní pokladny, a pak se mohly umořovat pohledávky dalších věřitelů. Způsob splácení Stritzlova dluhu řešil také hormistr Ehemann, a mělo se kvůli němu sejít dokonce Dvorské direkční kolegium pro mincovnictví a hornictví v Praze.

DLUHY UHRADIL KURÁTOR RICHTER

Po dvou měsících složitého vyjednávání koupil Stritzlovský dům s várkou a odvodem čtyř žejdlíků másla ke sv. Jakubu, se všemi poli, loukami, obilím zasetým a v slámě, s „pící ostrou i zelenou“, s párem koní, hovězím dobytčím, se „svinským skotem“, s vozy a vším hospodářským náradím a se zbytkem zařízení domu, se slunečními mosaznými hodinami a stříkačkou v zahradě, se zahradnickými potřebami, s prubírnou a s právem svádět vodu do zahrady za 4000 zl. v hotovosti kurátor dětí Richter. Hned vyroval velkou část dluhů ve výši 3008 zl. Slíbil zaplatit zbytek dluhu do horní pokladny, který činil ještě 480 zl. Zbývajících 512 zl. z kupní ceny Richter pojistil pod zemským úrokem šest procent Stritzlovým sirotkům do jejich zletilosti na Stritzlovském domě s pololetní výpovědí. Smlouva včetně inventáře majetku Stritzlových byla zaknihována 19. ledna 1748.

Nedlouho potom, 10. února 1748, zemřel v Příbrami osmiměsíční synáček Stritzlových Jan Konstantin Josef. Jeho čtyři „ubohé nezletilé sestry“ byly poděleny zbytkem šatstva

a prádla po rodičích. Richter na jaře 1748 zaplatil na úhradu Stritzlova dluhu u horního závodu dalších 150 zl. a zavázal se k dalším splátkám, protože najednou se ukázalo, že k 8. dubnu 1748 činí dluh ve skutečnosti 655 zl. V září 1749 odevzdali Stritzlovi dědicové kverkšaftu na splacení dluhu také 33 liber testů obsahujících po 21 letech stříbra.

Veškerá sirotčí pozůstalost čtyř Stritzlových dcer zůstala ve správě příbramského magistrátu. Dodatečné rozdělení majetku mezi čtyři Stritzlovy dědičky, totiž Františku provdanou Desingovou a panny Terezii, Antonii a Josefu, proběhlo 22. dubna 1761, kdy ještě byly obě nejmladší pod kuratelou Josefa Františka Richtera, který se mezitím stal příbramským purkmistrem. Brzy totiž měly dosáhnout plnoletosti a své jmění převzít. Podíl každé ze čtyř sester činil 1182 zl., protože zdědily peníze po matčině rodině - největší část byla uschována u Terezie Meißnerové a Františka Meißnera v Praze.

Každé narozené dítě v tehdejších dobách, kdy smrt byla i zdravým mladým lidem stále blízko, dostávalo při křtu několik kmotrů.

”

O svůj podíl z tohoto jmění se ale přihlásila i Marie Terezie ovdovělá Vetterlová z Chebu, rozená Stritzlová, která si Antonii a Josefu po smrti hormistra a svého bratra Christiana Antona Stritzla vzala k sobě a na jejich výchovu prý vynaložila hodně peněz. Zvláště Antonie k ní přišla jako malé dítě, a teta ji vychovávala jako vlastní matka. Zprávenů není jasné, jak Josef František Richter, který nadále odpovídal za vše, co by se k dědictví Stritzlových dodatečně našlo, žádost vdovy Vetterlové vyřešil. Jednání probíhala ještě v říjnu 1786, kdy byly naživu přínejmenším Stritzlovy dcery Terezie a Josefa.

Základní práce o dějinách příbramského stříbrorudného hornictví, kterou je dílo bývalého zdejšího c. k. měřiče Eduarda Klecszynského z roku 1855 s názvem *Geschichtliche Notizen über den Bergbau und die Stadt Příbram von den ältesten Zeiten bis zum Jahre 1750 (Historické poznámky o hornictví a městě Příbrami od nejstarších dob do roku 1750)* vypočítává, co všechno se za hormistra Stritzla v příbramském berkwertu pro jeho rozvoj udělalo, a uvádí, že Stritzl s horníky zacházel tak tvrdě, že jich část odešla, a proto zdejší hornictví upadlo. A že neví, co se nakonec se Stritzlem stalo.

Dokument, na který autor odkazuje, se mi nepodařilo najít, ale žaloba na Stritzla opravdu mohla administrátorovi Lauerovi přijít, protože právě téhož roku byl do Příbrami poslán jako horní a hutní faktor Niclas Frantz Ehemann, který svého představeného rád neměl. Z podzimu 1743 se však dochovalo několik doku-

mentů, z nichž vyplývá potrestání jednoho štajgra pro neznámý prohřešek (pak pracoval jako horník) a problém s horními úředníky. Z dochovaných archivních dokumentů je jisté, že zatímco v roce 1731 pracovalo ve zdejších dolech na různých hornických pozicích 34 mužů, v roce 1744 jich bylo 108. Když v roce 1745 nastala hospodářská krize, byla na mnohých dílech obsazena jen třetina pracovních míst. Stritzl a Ehemann v květnu 1746 žádali Lauera o povolení přijmout aspoň šest až osm pracovníků, aby se mohlo pracovat alespoň na dvě třetiny výkonu předcházejících let. Lauer nábor povolil, pokud celkové výdaje horního závodu nepřesáhnou jeho příjmy. Problém popravdě nebyl v nedostatku zájemců o práci, ale v chybějících prostředcích na mzdy.

Z Klecszynského pak pouze přebírali obsáhlé a podstatné pasáže textů o nejstarším dolování jak František Babánek (*Příbramské doly na stříbro a olovo - Pamětní spis*, Příbram 1878), tak Julius Diviš (*Státní doly na stříbro a olovo v Příbrami*, Praha 1926), a nakonec i Jiří Bambas (*Březohorský rudní revír*, Příbram 1990), takže v nich o Stritzlově jedenadvacetiletém působení u zdejšího horního závodu nic nového není. Musím tedy opět vyzdvihnout velké dílo Františka Brummeisena, který pilně opsal z horního a místodržitelského archivu mnoho dokumentů, bez nichž by se Stritzlův životní příběh těžko rekonstruoval.

NEJLEPŠÍ ZE SCHOLÁRŮ

Christian Anton Stritzl byl bezpochyby velmi nadaný báňský odborník. Od roku 1725 se vzdělával na horní škole v Jáchymově. O rok později o něm tamější učitel Christian Heubel prohlásil, že je nejlepším z jeho čtyř scholárů, a proto mu dal vynikající doporučení k zaměstnání ve státní nebo soukromé službě. Roku 1726 byl Stritzl poslán do Příbrami, kde už byl od předcházejícího roku šichtmistrem jeho spolužák Johann Schöner. Heubel i administrátor hor a mince Lauer věřili, že právě Stritzl dokáže příbramský horní závod pozvednout. Na krátkodobou či několikaletou pomoc mu pak posílali další žáky jáchymovské školy: Johann Christian Fischer z Přísečnice, který roku 1726 působil v Jáchymově, přijel zakreslit trasu Karlo-Boromejské štoly. Byl Stritzlovým spolužákem stejně jako šichtmistr Anton Maschagini (Maschkini), který před vstupem do jáchymovské horní školy absolvoval akademická studia. Johann Michal Fritsch sem přišel z Jáchymova roku 1735 a dlouhá léta tu pracoval pod Stritzlovým vedením jako šichtmistr a hutní písař.

Všichni Stritzlovi spolužáci žili v Příbrami skromně. Hormistr podle doporučení učitelů z horní školy dlouho odkládal sňatek, který vždy znamenal výrazné navýšení životních nákladů. Pak vedl s urozenou manželkou nákladnou domácnost evidentně nad své poměry, a nakonec na to doplatil. Upadnout do zapomnění by ale neměl.

■ **Věra Smolová**

SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

1. ledna 1766

Příbramský magistrát přestal mít právo vynášet rozsudky smrti. Hrdelní soudnictví v celém Podbrdském kraji zůstalo jen berounskému magistrátu.

2. ledna 1876

Městská beseda v Příbrami konala svou výroční valnou hromadu. Celkový počet členů se v roce 1876 vyšplhal na 274.

3. ledna 1886

Příbramský purkmistr Karel Hail vydal oznámení, že od 2. ledna 1886 byla otevřena obecní zastavárna v přízemí budovy č. p. 92 (vedle městské radnice). Úřední hodiny byly prozatím ustanoveny na každé úterý a sobotu od osmi do dvanácti hodin dopoledne. Půjčky se udělovaly na šatstvo, prádlo, šperky, hodinky, cenné papíry či na řemeslnické nebo tovární výrobky.

4. ledna 1946

V důsledku požáru výdřevy se otravnými plyny udusili na Březových Horách čtyři horníci, osm dalších mužů utrpělo těžkou otravu.

7. ledna 1786

Vrchní horní správce Jan Antonín Alis jednal s představiteli příbramské obce o vybudování nové stříbrné huti. Správa města vyslovila se stavbou souhlas. Už 14. února téhož roku získal příbramský horní úřad kladné vyjádření českého zemského gubernia a od dvorské komory ve Vídni.

16. ledna 1916

Příbramský Sokol připravil Dětský den. Scéna pro cvičení žáků byla upravena jako les se stanem pro družinu skautů. Součástí programu bylo vystoupení žáků I. a II. oddělení s názvy Míčky a Hra s panenkou. Občerstvení zajistily členky starších družstev.

20. ledna 1906

Pod záštitou šermířských odborů akademických spolků Prokop a Czytelnia Polska byl v Příbrami otevřen šermířský kurz. Vyučování šermu šavlí a fleretem probíhalo každou sobotu od jedenácti do dvanácti hodin a odpoledne od půl druhé do půl šesté ve dvoraně hotelu Buchar. Trénink byl pod dozorem pražského šermířského mistra.

22. ledna 1896

Hlídač horního ředitelství našel pod kamennými schody u vchodu do strojnické stavební kanceláře na Březových Horách dynamitovou patronu se zápalkou, obalenou papírem. Patronu odevzdal v kanceláři a bylo zahájeno vyšetřování kvůli obavám o pokus o úmyslné ohrožení.

■ **Tereza Pruchová**

Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Příbram

Město pronajme

- prostor o celkové výměře cca 76 m², budovy č. p. 537, ulice Bratří Čapků v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1165 v k. ú. Březové Hory;
- místnost o celkové výměře 14 m² v 1. podzemním podlaží vlevo v budově bez č. p. / č. e., stavbě občanského vybavení, která je součástí pozemku parc. č. st. 573/2 v k. ú. Březové Hory a nachází se ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická ul. č. p. 193;
- objekt o zastavěné ploše asi 286 m², budovy č. p. 142, ul. Školní v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/18 v k. ú. Příbram;
- vývěsní skříňku, umístěnou v Riegrově ulici v Příbrami I, na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.

Více informací na úřední desce (elektronicky: edeska.pribram.eu/eDeska).

Město dále nabízí ke krátkodobému pronájmu:

i započatá hodina 200 korun. Cena za úklid je 850 korun.

nájemné činí 185 korun za každou i započatou hodinu. Ceny jsou včetně DPH.

Bližší informace poskytnete:
Jana Vašková (Odbor správy majetku)
jana.vaskova@pribram.eu, tel. 318 402 521

Seniorská akademie završila třetí ročník

V listopadu jsme ukončili třetí ročník Seniorské akademie, kterou pro nás, seniory, připravilo město Příbram spolu s městskou policií a Senior Pointem Příbram. V průběhu třech let jsme si zopakovali v pečlivě připravených přednáškách strážníků důležitá pravidla pro zvládání krizových situací a bezpečnost seniorů v současném prostředí. Přednášky oživily příslušnice městské policie praktickými příklady a osobními zkušenostmi. Pro řidiče a seniory to byla přednáška o bezpečnosti v silniční dopravě, novinky v dopravních předpisech a zkusili jsme si i malý testík. Neméně užitečnými tématy byly zdravotěda, finanční bezpečnost, domáci násilí či kyberpodvody.

Třetí ročník byl zaměřen na seznámení se zajímavými objekty a podniky Příbramska a jejich činností. Navštívili jsme policejní stanici ve Zdaboři, kde kromě přednášky zaujala praktická ukázka výcviku psů. Návštěva Záchranne stanice zvířat v Hrachově ukázala důležitost péče o zraněné ptactvo a zvířata. Při návštěvě vodní nádrže Láz bylo pro všechny překvapením technologické podzemí, odkud se do příbramských domácností dodává voda. Obdiv patří hasičskému sboru a příbramské záchraně, v jejichž prostorách jsme měli možnost se seznámit s jejich náročnou prací. Pro závěrečné vyhodnocení akademie jsme byli pozváni na městský úřad.

■ Miloslava Vašková
Svaz tělesně postižených, MO 2 Příbram

Začínají komentované vycházky k 810. výročí Příbrami

Průvodce městem Příbram Josef Bican připravil pro veřejnost sérii osmi komentovaných vycházek. Uskuteční se během roku při příležitosti oslav 810. výročí první písemné zmínky o městě. „Každá z nich nabídne jiný pohled na historii, přírodu i zajímavá místa v našem okolí,“ slíbil Josef Bican. První vycházka nazvaná Výletní místa našich předků se koná v neděli 11. ledna. Sraz je ve 14.00 na parkovišti pod Svatou Horou. Společná procházka povede k Nové Hospodě, kde bude kolem 15.30 ukončena. Účast je zdarma.

POMUCKY: KADAVY, TRAN, ANTA, JOAB	CITO-SLOVCE UDERU	PLEVEL	1.DÍL TAJENKY	◆	HLAS HADA	DOUSEK	OBTÍŽNÝ HMYZ	NA DVA STEJNÉ DÍLY	◆	ZAVÝSK-NUTI	2.DÍL TAJENKY	SLOSO-VÁNÍ	ARABSKY OTEC
OBYDLÍ				CHOBOT-NATEC					PERUÁN-SKÉ SÍDLO				
BUŮ ZDÁV				NOČNÍ PTÁK					DAVIDŮV VOJEVOUDCE				
				ČASOVÁ SPOJKA					OTÁZKA 6. PADU				
PLÁNEK					VŮDCE				HLAS SOVY				
					OZNAČENÍ DRUHU VLAKU				NĚKDEJŠÍ ZN. ČEPELEK				
◆	KLUKOV-SKÁ ZBRAŇ	KLAMY				DOKLAD						SOPEČNÝ TUF	NABITÁ ČÁSTICE ATOMU
		SUROVÁ NAFTA				VRCHOVATY							
ÚDAJNĚ				ZN. CESIA			BYTÍ NA LOVU						
				ALŽÍR. PRISTAV			SPZ MICHA-LOVCE						
ROLETA (Z FR.)					DOVED-NOST			VLHKO					
					ŘÍMSKY 4			DĚDINY					
ALKOHOL. NÁPOJ PODÁVANÝ PŘED JIDLEM									VIETNAM-SKÁ DYNASTIE				
									SOUHLAS				
NÁŠ ASTRO-NOM							ZKR. STÁT. ARBITRAŽE			NĚM. VÝCHOD			
							3.DÍL TAJENKY			SPOJKA PODRÁDÍČÍ			
◆	SMÍŘENÍ	NÁZEV ZNAČKY DUSKU PORTUGAL. ŘEKA			TĚLNÍ TEKUTINA	ODLUŠNĚ						MRAVO-KÁRCE	ČERNIDLO
						DESKOVÁ HRA							
ILUZE				NA KTERÉM MÍSTĚ				NÁLEZ					
								ANGL. SPOJKA					
MRKNUTÍ				OCHOTNA					SNĚŽNÝ MUŽ				
				INICIÁLY MALÍŘE ŠPÁLY					OBCHODNÍ AKADEMIE				
SLOVEN. IR			ČÁST TĚLA KRÁVY						ŠTORCHŮV HRDINA				
ZN. RADIA			LEGRACE						◆	ZKR. PRO KUSY			

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na leden. Tajenka ze zpravodaje 12/2025: Vánoce bez sněhu přináší velkou noc sněžnou. Knihu vyhrává Jan Ptáček. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako 8. v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

6. 1. Příchod Tříkrálového průvodu

NÁMĚSTÍ 17. LISTOPADU

do 21. 1. Vánoční kluziště

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA K 810. VÝROČÍ MĚSTA

11. 1. 14.00 Výletní místa našich předků (sraz na parkovišti pod Svatou Horou)

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

28. 1. 16.00 Zasedání zastupitelstva města

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

5. 1. 19.00 Švanci show – Já su já

6. 1. 19.00 Caveman

8. 1. 19.00 Pavel Šporcl a Rebel with the Blue Violin

13. 1. 19.00 Cello Republic

14. 1. 19.00 Ostře sledované vlaky

15. 1. 19.00 Kdyby tisíc klarinetů

16. 1. 19.00 Pocta Haně Hegerové

18. 1. 10.00 Kniha džunglí

22. 1. 19.00 Past na myši

26. 1. 19.00 Dokonalá svatba

28. 1. 19.00 Jak zamést vraždu

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

8. 1. 19.00 Smutný song

9. 1. 17.00 Zrození alchymisty

9. 1. 20.00 Ranhojič II

10. 1. 16.00 Zootropolis: Město zvířat 2

10. 1. 19.00 Dream Team

11. 1. 16.00 Avatar: Oheň a popel

13. 1. 16.00 Neporazitelní

15. 1. 19.00 Greenland 2: Útěk

16. 1. 17.00 Domácí příšerky 2

16. 1. 20.00 28 let poté: Chrám z kostí

17. 1. 16.00 SpongeBob: Pirátské dobrodružství

17. 1. 19.00 Dream Team

18. 1. 16.00 Avatar: Oheň a popel – 3D

V čase uzávěrky není další program kina k dispozici, aktualizovaný je na webu.

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

9. 1. 19.00 Maturitní ples SPŠ a VOŠ Příbram

10. 1. 19.00 Maturitní ples SZŠ a VOŠ Příbram

16. 1. 19.00 Maturitní ples SPŠ a VOŠ Příbram

17. 1. 20.00 Myslivecký ples

23. 1. 19.00 Maturitní ples OA a VOŠ Příbram

24. 1. 19.00 Maturitní ples SŠPCG Příbram

31. 1. 20.00 Divadelní ples

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

12. 1. 19.00 Hovory M s Vladimírem Kořenem

21. 1. 19.00 Hovory M s Jaroslavem Svěceným

22. 1. 19.00 Dokud se zpívá...

27. 1. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny se Sabinou Laurinovou

DIVADLO A. DVOŘÁKA – FOYER

10. 1. 14.30 Přepaden v Afghánistánu

10. 1. 16.10 Tajemný jih Saúdské Arábie

10. 1. 17.45 Norsko nad vodou a pod vodou

10. 1. 19.30 Pacifická severozápadní stezka

11. 1. 14.30 Jižní Afrikou 10 000 km přes pět států

11. 1. 16.10 Vědcem v Antarktidě

11. 1. 17.45 Maroko – západ islámského světa

11. 1. 19.30 Bolívie – srdce Jižní Ameriky

SVATÁ HORA

1. 1. 14.00 Zpívání u jesliček

5. 1. 17.00 Modlitba za bezpečný svět

6. 1. 18.00 Tříkrálový koncert Vepřekova smíšeného sboru a hostů

14. 1. 17.30 Příběhy ze svatohorských ambítů – přednáška Věry Smolové

Do 4. 1. Výstava betlémů v Mnišecké kapli

KNIHOVNA JANA DRDY

5. 1. 17.00 Svědectví Starého zákona.

4. část. Přednáška doktorky

Hany Tonzarové

7. a 21. 1. 15.00 Digitální odysea. Kurz práce s chytrým telefonem pro začátečníky

12. 1. 16.30 Setkání genealogů

13. 1. 17.00 Dějiny umění: Baroko.

Přednáška Jany Froňkové

14. 1. 17.00 Když medicína nestačí.

Přednáška Adély Bendové

19. 1. 18.00 Knihovnický kvíz

20. 1. 17.00 Krásy Česka: Hradec Králové – salon republiky. Přednáška o cestování

22. 1. 17.00 Brain & Breakfast. Inspirativní snídane v Křižáku

22. 1. 17.00 Kanada. Cestovatelská přednáška Jana Hotového

23. 1. 16.00 Učí Eli: Kupecké počty.

Doučovací hodinka Karla Eliáše pro ty, co „chyběli“

27. 1. 9.00 a 10.00 BookStart: Hoď se do klidu! Setkání pro nejmenší

27. 1. 17.00 Etiopie: Peklem Danakilu.

Cestovatelská přednáška Oldřicha Večerka

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

25. 1. 16.00 Divadelní představení pro děti – Zalezlíci

30. 1. 8.00–15.00 Kreativní den pro děti (pololetní prázdniny)

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA

Výstava: Taja Spasskova: Matter of Absence

KOSTEL SV. JAKUBA

4. 1. 16.00 Novoroční koncert chrámového sboru Codex Temporis a jeho hostů – smyčcové kvarteto FidliMidli a žáci ZUŠ Příbram I

PB BOWLING BAR NA CHMELNICI

24. 1. Soukromý pozemek, Zaseklý stroje

SENIOR POINT PŘÍBRAM

5. 1. Informační schůzka – od 13.00

6. 1. Turnaj v bowlingu

9. 1. Seniorská akademie – nový ročník

13. 1. Turnaj v bowlingu

15. 1. Právní poradna

15. 1. Výlet do Prahy: Prohlídka Národního divadla

16. 1. Vycházka: Bohutín – zahradní domky, rybník Pecovák

19. 1. Přednáška Oční choroby

20. 1. Výlet: zámek Žinkovy

20. 1. Turnaj v bowlingu

27. 1. Turnaj v šipkách

28. 1. Promítání: Kunětická hora

FIT SENIOR – KLUBOVNA NA PŘÍKOPECH 103

6. 1. 9.30 Klub Makovička

6. 1. 14.15 Pletačky

12. 1. 10.00 Parkinson klub

13. 1. 17.00 Cestovatelská přednáška Honzy Hotového

14. 1. 10.00 Švadlenky s Mirkou – sáčky na potraviny

20. 1. 9.30 Klub Makovička

20. 1. 14.15 Pletačky

21. 1. 10.00 Výtvarný atelier: malujeme na plátno

21. 1. 16.00 Přednáška: historie zimních olympijských her

22. 1. 11.15 Parkinson klub – logopedie

26. 1. 10.00 Parkinson klub

28. 1. 10.00 Švadlenky s Mirkou – členky pro děti

28. 1. 16.00 Přednáška: ZOH Itálie 2026

FIT SENIOR – KLUBOVNA ŽEŽICKÁ 193

5. 1. 13.00 Klub Barvy života: úvodní setkání

9. 1. 10.00 Zpívání s kytarou

12. 1. 13.00 Klub Barvy života: péče o nohy

13. 1. 9.30 Mozkogym I

13. 1. 13.00 Pletačky

14. 1. 9.30 Mozkogym II

16. 1. 10.00 Řízená meditace

23. 1. 10.00 Zpívání s kytarou

27. 1. 9.30 Mozkogym I

27. 1. 13.00 Pletačky

28. 1. 9.30 Mozkogym II

28. 1. 11.15 Kulinářský kurz – výživné a chutné jídlo pro jednoho

30. 1. 10.00 Taneční terapie

SOKOLOVNA

9. 1. Maturitní ples SZŠ Příbram

16. 1. Maturitní ples Gymnázia Příbram

24. 1. Ples Cechu příbramských horníků a hutníků

30. 1. Ples Kovohutí

SPORTOVNÍ HALA – VOLEJBAL

10. 1. 17.00 Trox Příbram vs. Benátky n. Jizerou

17. 1. 18.00 Trox Příbram vs. Volejbal Brno

31. 1. 18.00 Trox Příbram vs. Beskydy

ZIMNÍ STADION

7. 1. 18.30 HC Příbram vs. HC Mostečtí lvi

10. 1. 17.00 HC Příbram vs. Slovan Ústí n. L.

17. 1. 17.00 HC Příbram vs. HC Kralupy n. Vlt.

24. 1. 17.00 HC Příbram vs. HC Králové Písek

28. 1. 18.30 HC Příbram vs. HC Benátky n. Jiz.

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA ŠŠ

8. 1. 15.30–17.00 SPŠ a VOŠ Příbram

10. 1. 9.00–12.00 SOŠ a SOU Dubno

17. 1. 8.00–12.00 Gymnázium

17. 1. 9.00–12.00 OA a VOŠ Příbram

inzerce

K čemu slouží piktogramy pod články

Načtený text najdete k poslechu na kahan.pribram.eu.

Redakční materiál je publikován na kahan.pribram.eu.

CHCETE BÝT INFORMOVÁNÍ O DĚNÍ VE MĚSTĚ? REGISTRUJTE SE DO INFOSERVISU MĚSTA PŘÍBRAM.

Registrace online na infoservis.pribram.eu

PŘÍBRAM

TŘÍKRÁLOVÝ PRŮVOD

6. LEDNA 2026 • 15.00

Trasa průvodu

Městský úřad Příbram (Tyršova 108) > Hailova > Jiráskovy sady
> Lázeňská > Pražská > náměstí T. G. Masaryka

Průvod je uspořádán | V čele průvodu pojedou
na podporu Tříkrálové sbírky. | Tři králové na živých velbloudech.

MĚSTSKÉ KULTURNÍ CENTRUM PŘÍBRAM

